

AB „Pieno žvaigždės“

Finansinių ataskaitų rinkinys
už metus, pasibaigusius
2015 m. gruodžio 31 d.

Turinys

Informacija apie įmonę	1
Vadovybės pareiškimas dėl finansinių ataskaitų rinkinio	2
Nepriklausomo auditoriaus išvada	3
Bendrųjų pajamų ataskaita	5
Finansinės būklės ataskaita	6
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	7
Pinigų srautų ataskaita	8
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	9
Vadovybės pareiškimas	45
2015 m. metinis pranešimas	46

Informacija apie įmonę

AB „Pieno žvaigždės“

Telefonas: +370 5 246 1414
Telefaksas: +370 5 246 1415
Įmonės kodas: 124665536
Registruota: Perkūnkiemio g. 3, Vilnius, Lietuva

Valdyba

Paul Bergqvist, pirmininkas
Voldemaras Klovas
Julius Kvaraciejus
Aleksandr Smagin
Gžegož Rogoža
Audrius Statulevičius
Hans Mideus

Vadovybė

Aleksandr Smagin, generalinis direktorius

Auditorius

„KPMG Baltics“, UAB

Bankai

AB SEB bankas
„Swedbank“, AB
AB DNB bankas

Vadovybės pareiškimas dėl finansinių ataskaitų rinkinio

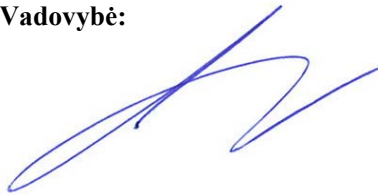
Valdyba ir vadovybė šiandien aptarė ir patvirtino finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – finansinės ataskaitos) bei Įmonės vardu jį pasirašė.

Finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Mūsų nuomone, taikyti apskaitos principai yra tinkami ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parodo Įmonės finansinės būklės, finansinių veiklos rezultatų bei pinigų srautų tikrą ir teisingą vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Rekomenduojame, kad finansines ataskaitas patvirtintų Visuotinis akcininkų susirinkimas.

Vilnius, 2016 m. vasario 26 d.

Vadovybė:

Aleksandr Smagin
Generalinis direktorius

Nepriklausomo auditoriaus išvada

AB „Pieno žvaigždės“ akcininkams

Išvada apie finansines ataskaitas

Mes atlikome pridedamo AB „Pieno Žvaigždės“ (toliau – Įmonė) finansinių ataskaitų rinkinio (toliau – finansinės ataskaitos), kurį sudaro 2015 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita, tada pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingų apskaitos principų santrauką ir kitas pastabas, kurie pateikti 5–44 puslapiuose, auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje ir už tokias vidaus kontroles, kurios, vadovybės manymu, yra būtinos užtikrinant finansinių ataskaitų parengimą be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar dėl klaidos.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų atsakomybė – remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie šias finansines ataskaitas. Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės etikos reikalavimų ir planuotume bei atliktume auditą taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų.

Audito metu yra atliekamos procedūros, skirtos gauti audito įrodymus, pagrindžiančius finansinių ataskaitų sumas ir atskleidimus. Pasirinktos procedūros priklauso nuo mūsų profesinio sprendimo, įskaitant finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo rizikos dėl apgaulės ar dėl klaidos įvertinimą. Įvertindami šią riziką, mes atsižvelgiame į įmonės vidaus kontroles, skirtas užtikrinti įmonės finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą jų pateikimą, tam, kad galėtume parinkti tomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad pareikštume nuomonę apie įmonės vidaus kontrolių efektyvumą. Audito metu taip pat įvertinamas taikytos apskaitos politikos tinkamumas, vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas bei bendras finansinių ataskaitų pateikimas.

Mes tikime, kad gauti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų audito nuomonei pagrįsti.

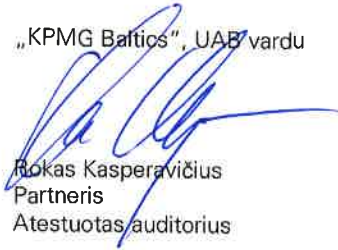
Nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia AB „Pieno Žvaigždės“ finansinę būklę 2015 m. gruodžio 31 d. ir tada pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus bei pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Be to, mes perskaitėme AB „Pieno Žvaigždės“ metinį pranešimą už 2015 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus, pateiktą finansinių ataskaitų 45–74 puslapiuose, ir nepastebėjome jokių reikšmingų j jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų AB „Pieno Žvaigždės“ 2015 m. gruodžio 31 d. finansinėms ataskaitoms.

„KPMG Baltics“, UAB vardu

Rokas Kasperavičius
Partneris
Atestuotas auditorius

Vilnius, Lietuvos Respublika
2016 m. kovo 18 d.

Bendrųjų pajamų ataskaita už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

tūkst. Eur	Pastaba	2015 m.	2014 m.
Pajamos	1	163 790	239 617
Pardavimų savikaina		(130 422)	(202 310)
Bendrasis pelnas		33 368	37 307
Kitos veiklos pajamos	2	617	1 217
Kitos veiklos sąnaudos	2	(267)	(250)
Pardavimų ir platinimo sąnaudos	3	(17 279)	(19 740)
Administracinės sąnaudos	3	(12 384)	(11 922)
Veiklos pelnas		4 055	6 612
Finansinės veiklos pajamos	4	20	174
Finansinės veiklos sąnaudos	5	(888)	(1 145)
Grynosios finansinės veiklos sąnaudos		(868)	(971)
Pelnas prieš apmokestinimą		3 187	5 641
Pelno mokesčio sąnaudos	6	(525)	(662)
Ataskaitinių metų pelnas		2 662	4 979
Iš viso kitos bendrosios pajamos (sąnaudos), atėmus mokesčius		-	-
Ataskaitinių metų bendrosios pajamos iš viso		2 662	4 979
Pelnas (nuostolis), tenkantis 1 akcijai (Eur)	7	0,0540	0,10
Sumažintas pelnas (nuostolis), tenkantis 1 akcijai (Eur)	7	0,0540	0,10

Pastabos, pateikiamos 9–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės būklės ataskaita gruodžio 31 d.

tūkst. Eur	Pastaba	2015 m.	2014 m.
Turtas			
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	8	50 753	55 800
Nematerialusis turtas	9	72	57
Parduoti laikomos investicijos	10	80	80
Ilgalaikės gautinos sumos	12	290	31
Iš viso ilgalaikio turto		51 195	55 968
Atsargos	11	14 298	16 827
Pelno mokesčio turtas		-	358
Gautinos sumos ir kitas turtas	12	12 609	16 168
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	13	551	716
Iš viso trumpalaikio turto		27 458	34 069
Iš viso turto		78 653	90 037
Akcininkų nuosavybė			
Akcinis kapitalas		14 394	14 375
Akcijų priedai		7 891	7 891
Rezervai		12 118	5 288
Nuosavos akcijos		(6 660)	-
Nepaskirstytasis rezultatas		4 437	12 232
Iš viso akcininkų nuosavybės	14	32 180	39 786
Įsipareigojimai			
Subsidijos	15	930	1 240
Palūkanas uždirbančios paskolos ir kitos finansinės skolos	16	26 200	18 168
Išmokos darbuotojams	17	784	503
Atidėtasis mokestis	18	126	281
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų		28 040	20 192
Išvestinės finansinės priemonės	20	187	112
Palūkanas uždirbančios paskolos ir kitos finansinės skolos	16	4 600	15 881
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	19	13 578	14 066
Mokėtinas pelno mokestis		68	-
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų		18 433	30 059
Iš viso įsipareigojimų		46 473	50 251
Iš viso akcininkų nuosavybės ir įsipareigojimų		78 653	90 037

Pastabos, pateikiamos 9–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

tūkst. Eur		Pas- taba	Akcinis kapitalas	Akcijų priedai	Privalo- masis rezervas	Nuosavo s akcijos	Perkaino- jimo rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirs- tytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso akcininkų nuosa- vybės
2014 m. sausio 1 d.			14 375	7 891	1 570	-	4 087	3 823	6 395	38 141
Bendrosios pajamos už laikotarpį										
2014 m. grynasis pelnas									4 979	4 979
Kitos bendrosios pajamos										
Pastatų perkainojimo padidėjimo nusidėvėjimas							(717)		717	-
Iš viso bendrųjų pajamų už laikotarpį			-	-	-		(717)	-	5 696	4 979
Sandoriai su savininkais, apskaityti tiesiogiai nuosavame kapitale										
Pervedimai į/iš rezervų								(3 475)	3 475	-
Dividendai									(3 450)	(3 450)
Kitos pajamos									116	116
Iš viso sandorių su savininkais			-	-	-		-	(3 475)	141	(3 334)
2014 m. gruodžio 31 d.	14		14 375	7 891	1 570	-	3 370	348	12 232	39 786
2015 m. sausio 1 d.			14 375	7 891	1 570	-	3 370	348	12 232	39 786
Bendrosios pajamos už laikotarpį										
2015 m. grynasis pelnas									2 662	2 662
Kitos bendrosios pajamos										
Pastatų perkainojimo padidėjimo nusidėvėjimas							(282)		282	-
Iš viso bendrųjų pajamų už laikotarpį			-	-	-		(282)	-	2 944	2 662
Sandoriai su savininkais, apskaityti tiesiogiai nuosavame kapitale										
Pervedimai į/iš rezervų								7 112	(7 112)	-
Dividendai									(3 723)	(3 723)
Savų akcijų įsigijimas	14					(6 660)				(6 660)
Kitos pajamos									115	115
Kapitalo padidėjimas			19						(19)	-
Iš viso sandorių su savininkais			19	-	-	(6 660)	-	7 112	(10 739)	(10 268)
2015 m. gruodžio 31 d.	14		14 394	7 891	1 570	(6 660)	3 088	7 460	4 437	32 180

Pastabos, pateikiamos 9–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Pinigų srautų ataskaita už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

tūkst. Eur	Pastaba	2015 m.	2014 m.
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos			
Pelnas už metus		2 662	4 979
Koregavimai:			
Nusidėvėjimas ir amortizacija	8, 9	8 204	8 795
Subsidijų amortizacija	15	(310)	(400)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų turto perleidimo ir nurašymo rezultatas		(128)	(884)
Abejotinų ir nurašytų skolų sąnaudos	12	235	6
Pasikeitimas atostogų rezerve	19	19	56
Pasikeitimas atsargų vertės sumažėjime		475	81
Pasikeitimas išvestinėse finansinėse priemonėse	20	75	(110)
Išmokų darbuotojams pasikeitimas	17	281	-
Palūkanų pajamos/sąnaudos, grynąja verte	4,5	811	1 107
Pelno mokesčio sąnaudos	6	525	662
		12 849	14 292
Atsargų pokytis		2 054	11 586
Gautinų sumų pokytis		3 065	(973)
Mokėtinų sumų pokytis		-	(8 152)
Pinigų srautai iš įprastinės veiklos		17 968	16 753
Sumokėtos palūkanos		(825)	(1 119)
Sumokėtas pelno mokestis		(611)	(339)
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		16 532	15 295
Pinigų srautai iš investicinės veiklos			
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas	8	(3 300)	(5 643)
Nematerialiojo turto įsigijimas	9	(59)	(33)
Pajamos iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pardavimo		144	2 017
Palūkanų pajamos		14	12
Kitos pajamos		-	116
Grynieji pinigų srautai panaudoti investicinėje veikloje		(3 201)	(3 531)
Pinigų srautai iš finansinės veiklos			
Suteiktos paskolos		-	(8)
Gautos paskolos		14 425	7 231
Paskolų grąžinimas		(17 675)	(15 517)
Nuosavų akcijų supirkimas	14	(6 660)	-
Išmokėti dividendai		(3 586)	(3 435)
Gautos subsidijos	15	-	-
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(13 496)	(11 729)
Grynąjų pinigų ir jų ekvivalentų pasikeitimas		(165)	35
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai sausio 1 d.		716	681
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai gruodžio 31 d.		551	716

Pastabos, pateikiamos 9–44 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Bendroji informacija

AB „Pieno žvaigždės“ (toliau – Įmonė) buveinė yra Perkūnkiemio g. 3 Vilniuje, Lietuvos Respublikoje. AB „Pieno žvaigždės“ buvo įkurta 1998 m. sujungus akcines bendroves „Mažeikių pieninė“, „Pasvalio sūrinė“ ir „Kauno pienas“.

Įmonės pagrindinė buveinė yra Vilniuje, o filialų – Mažeikiuose, Pasvalyje, Kaune ir Panevėžyje.

Visos Įmonės paprastosios akcijos yra kotiruojamos Vilniaus vertybinių popierių biržoje. Tarp AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų nėra įmonių ar asmenų, kurie kontroliuotų Įmonę.

Įmonė gamina ir parduoda pieno produktus per tarpininkus bei tiesiogiai į mažmeninės prekybos taškus.

2015 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 1 805 darbuotojai (2014 m. – 1 950 darbuotojų).

Reikšmingi apskaitos principai

Ataskaitų atitikimas standartams

AB „Pieno žvaigždės“ finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), patvirtintus Europos Sąjungoje (ES).

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos valdybos 2016 m. vasario 26 d. Įmonės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

Parengimo pagrindas

Finansinėse ataskaitose skaičiai pateikiami Įmonės funkcinė valiuta – eurai, o ataskaitos yra parengtos remiantis istorine savikaina, išskyrus žemę ir pastatus, kurie yra pateikiami perkainota verte.

2015 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikai prisijungus prie euro zonos Lietuvos nacionalinė valiuta litas buvo pakeista euru. Atsižvelgdama į tai, Įmonė nuo 2015 m. sausio 1 d. savo finansinę apskaitą vykdo eurai. Buvusių laikotarpių lyginamoji informacija buvo perskaičiuota į eurus taikant oficialų valiutos keitimo kursą, t. y. 3,4528 lito už 1 eurą.

Rengdama finansines ataskaitas pagal TFAS, priimtus taikyti ES, vadovybė turi atlikti skaičiavimus ir įvertinimus, remdamasi tam tikromis prielaidomis, kurios turi įtakos apskaitos principų pasirinkimui bei turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų sumoms. Įvertinimai ir su jais susijusios prielaidos yra pagrįsti istorine informacija bei veiksniais, atspindinčiais esamas sąlygas. Minėtų prielaidų ir įvertinimų pagrindu yra daroma išvada dėl turto ir įsipareigojimų balansinių verčių, apie kurias negalima spręsti iš kitų šaltinių. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo įvertinimų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Parengimo pagrindas (tęsinys)

Įvertinimai ir susijusios prielaidos yra nuolat peržiūrimi. Įvertinimų pasikeitimo įtaka yra pripažįstama tame laikotarpyje, kuriame įvertinimas yra peržiūrimas, jei jis turi įtakos tik šiam laikotarpiui, arba įvertinimo peržiūros laikotarpyje bei ateinančiuose laikotarpiuose, jei įvertinimas turi įtakos tiek peržiūros, tiek ateinantiems laikotarpiams.

Vadovybės sprendimai ir vertinimai, taikant TFAS, priimtus taikyti ES, kurie reikšmingai veikia finansines ataskaitas, yra aptariami 22 psl.

Operacijos užsienio valiuta

Operacijos užsienio valiuta įvertinamos eurais operacijos dieną galiojančiu valiutos keitimo kursu. Piniginis turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta įvertinami eurais finansinės būklės ataskaitos dieną galiojančiu oficialiu valiutos keitimo kursu. Skirtumai, atsiradę dėl valiutos kursų pasikeitimo, apskaitomi pelne (nuostoliuose). Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta, kurie apskaitomi istorine savikaina, yra įvertinami eurais sandorio dieną galiojančiu oficialiu valiutos keitimo kursu. Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta, apskaitomi tikrąja verte, įvertinami eurais valiutos keitimo kursu, kuris buvo jų tikrosios vertės nustatymo dieną.

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Nuosavas turtas

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (išskyrus žemę ir pastatus) yra apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Pastatai yra apskaitomi perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius, žemė – perkainota verte, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikainą sudaro jo įsigijimo kaina, įskaitant importo muitą ir kitus negrąžintinus pirkimo mokesčius, atimant pirkimo nuolaidas, taip pat visos tiesiogiai su turto įsigijimu ir parengimu numatytam naudojimui susijusios sąnaudos.

Skolinimosi sąnaudos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, kuriems yra būtinas ilgas parengimo naudojimui laikotarpis, įsigijimu, statyba ar gamyba, yra kapitalizuojamos kaip dalis nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikainos.

Perkainojimo rezervas yra kiekvienais metais mažinamas proporcingai perkainojimo padidėjimo nusidėvėjimui, perkeliant sumas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį rezultatą, o turą pardavus – perkeliant visą likutį iš karto.

Pačių sukurto turto savikainą sudaro medžiagų ir tiesioginio darbo sąnaudos bei atitinkamai susijusios netiesioginės sąnaudos.

Jeigu nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų dalys turi skirtingą naudingo tarnavimo laikotarpį, tokios dalys apskaitomos kaip atskiri nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetai ir nudėvimi per jų tikėtiną naudojimo laikotarpį.

Naudingo tarnavimo laikotarpiai, likvidacinės vertės bei nusidėvėjimo metodai yra peržiūrimi kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Nuomojamas turtas

Nuoma, kai Įmonė prisiima reikšmingą riziką ir naudą, susijusią su turto nuosavybe, yra laikoma finansine nuoma. Turtas, įsigytas finansinės nuomos būdu, pripažįstamas Įmonės turtu ir apskaitomas mažesniąja iš turto tikrosios vertės nuomos pradžioje ir minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinės vertės nuomos pradžioje, bei atskaičius nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą.

Vėlesnės išlaidos

Išlaidos, patirtos siekiant pakeisti nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų komponentą, yra kapitalizuojamos tik nurašius pakeičiamojo komponento vertę ir tik jeigu iš to turto tikėtina gautina ekonominė nauda ir naujojo komponento savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos patirtos išlaidos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai yra patiriamos.

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas (išskyrus žemę, kuri yra nenudėvima) apskaičiuojamas tiesiniu būdu per numatomą nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laiką ir apskaitomas pelne (nuostoliuose). Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra toks:

- pastatai 20–40 metų;
- mašinos ir įrengimai 10–12 metų;
- transporto priemonės ir kitas ilgalaikis turtas 4–20 metų.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas su apibrėžtu naudingo tarnavimo laikotarpiu, kurį įsigyja Įmonė, yra apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimo nuostolius.

Išlaidos, susijusios su įmonėje sukuriama prestižu ir prekiniais ženklais, apskaitomos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai jos yra patiriamos.

Vėlesnės išlaidos

Vėliau patirtos išlaidos, susijusios su nematerialiuoju turtu, kapitalizuojamos tik jeigu jos padidins konkretaus turto, su kuriuo jos susijusios, duodamą ekonominę naudą ateityje. Visos kitos išlaidos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai jos yra patiriamos.

Amortizacija

Amortizacija apskaičiuojama tiesiniu būdu per numatomą nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką ir apskaitoma pelne (nuostoliuose). Nematerialusis turtas yra amortizuojamas nuo turto naudojimo pradžios. Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra nuo 1 iki 3 metų.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Nematerialusis turtas (tęsinys)

Prestižas

Prestižas yra apskaitomas kaip skirtumas tarp mokėjimo už įsigyjamą dalį tikrosios vertės ir įsigyto identifikuojamo turto ir prisiimtų įsipareigojimų sumos (dažniausiai įvertintų tikrąja verte) įsigijimo dieną. Prestižas yra pateikiamas kaip nematerialusis turtas ir yra kasmet įvertinamas dėl vertės sumažėjimo.

Įmonės apskaityta prestižo suma yra susijusi su įsigyta ir po to prijungta įmone AB „Panevėžio pienas“.

Finansinės priemonės

Finansinis turtas yra atitinkamai klasifikuojamas kaip: finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius); investicijos, laikomos iki termino; paskolos ir gautinos sumos arba finansinis turtas galimam pardavimui. Visi finansinio turto pirkimai ir pardavimai yra pripažįstami sandorio atlikimo dieną. Pirmą kartą pripažįstant finansinį turtą, jis yra įvertinamas tikrąja verte, pridedant, finansinių priemonių, vertinamų ne tikrąja verte per pelną (nuostolius) atveju, tiesiogiai priskiriamas sandorių sąnaudas.

Išvestinės finansinės priemonės

Įmonė laiko išvestines priemones tam, kad apsidraustų nuo palūkanų rizikos. Išvestinės finansinės priemonės pradžioje yra pripažįstamos tikrąja verte, sandoriui priskirtinos sąnaudos yra pripažįstamos pelne arba nuostoliuose, jas patyrus. Po pirminio pripažinimo išvestinės finansinės priemonės yra įvertinamos tikrąja verte, o susiję pokyčiai apskaitomi pelne arba nuostoliuose.

Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius

Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius yra klasifikuojamos kaip galimam pardavimui ir pirminio pripažinimo momentu apskaitomos tikrąja verte pridedant sandoriui priskirtinas sąnaudas. Vėliau investicijos perkainojamos iki tikrosios vertės, o perkainojimo pelnas ar nuostolis apskaitomas kitose bendrosiose pajamose akcininkų nuosavybėje. Nuvertėjimo nuostoliai, jei yra, pripažįstami pelne (nuostoliuose), jeigu tikrosios vertės sumažėjimas yra ilgalaikis arba reikšmingas. Kai šios investicijos yra parduodamos, sukauptas pelnas ar nuostolis, anksčiau tiesiogiai apskaitytas akcininkų nuosavybėje, apskaitomas pelne (nuostoliuose). Jei tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, investicijos į nuosavybės vertybinius popierius yra apskaitomos savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Finansinių priemonių, skirtų pardavimui, tikroji vertė yra jų kotiruojama kaina ataskaitinę datą.

Finansinės priemonės galimam pardavimui yra įmonės pripažįstamos (pripažinimas nutraukiamas) tą dieną, kai atsiranda įsipareigojimas pirkti (parduoti) šias priemones.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Kitos finansinės priemonės

Prekybos gautinomis sumomis nėra prekiaujama aktyvioje rinkoje. Jos yra įtraukiamos į trumpalaikį turtą, išskyrus tas, kurių terminas ilgesnis nei 12 mėnesių. Pirkėjų įsiskolinimai ir kitos gautinos sumos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, pridėjus sandorio sąnaudas, tiesiogiai susijusias su finansinio turto įsigijimu ar atsiradimu. Po pirminio pripažinimo paskolos ir gautinos sumos įvertinamos amortizuota savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, jei yra, ir taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Apskaičiuotų palūkanų normos metodas yra metodas, kuris tiksliai diskontuoja apskaičiuotas būsimas pinigų išmokas bei įplaukas iki finansinio turto ar įsipareigojimo balansinės vertės per tikėtiną to finansinio turto ar įsipareigojimo galiojimo laikotarpį (arba, kur taikytina, per trumpesnį laikotarpį). Trumpalaikės gautinos sumos nediskontuojamos.

Skolinimosi lėšos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte atimant su sandoriu susijusias sąnaudas. Po pirminio pripažinimo įsipareigojimai apskaitomi amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Kiti įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu apskaitomi tikrąja verte atėmus tiesiogines sandorio sąnaudas, o vėliau jie apskaitomi amortizuota savikaina. Trumpalaikiai įsipareigojimai nediskontuojami.

Finansinių priemonių tikroji vertė

Tikroji finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama finansų rinkose, vertė nustatoma atsižvelgiant į kotiruojamas rinkos kainas. Finansinio turto įvertinimui naudojamos pirkimo kainos, o įsipareigojimų įvertinimui – pardavimo kainos. Visų kitų finansinių priemonių tikrajai vertei nustatyti įmonė naudoja kitus vertinimo būdus.

Tikroji vertė nustatoma naudojant žemiau pateiktą tikrosios vertės hierarchiją, kuri atspindi naudojamų kintamųjų reikšmę.

- 1 lygis: kintamieji yra skelbiamos identiškų priemonių rinkos kainos (nekoreguotos) aktyviose rinkose.
- 2 lygis: kintamieji, stebimi tiesiogiai (t. y. kaip kainos) arba netiesiogiai (t. y. išvesti iš kainų). Į šią kategoriją įtraukiamos priemonės, įvertinamos naudojant skelbiamas panašių priemonių rinkos kainas aktyviose rinkose, skelbiamas identiškų arba panašių priemonių rinkos kainas ne tokiose aktyviose rinkose arba kitus vertinimo būdus, kuriems visi reikšmingi kintamieji yra tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi iš rinkos duomenų.
- 3 lygis: nestebimi kintamieji. Į šią kategoriją įtraukiamos visos priemonės, kurios vertinamos naudojant nestebimus kintamuosius ir nestebimi kintamieji turi reikšmingos įtakos priemonių vertinimui. Į šią kategoriją įtraukiamos priemonės vertinamos remiantis skelbiamomis panašių priemonių kainomis; norint atspindėti skirtumus tarp priemonių, reikalingos reikšmingos nestebimos korekcijos arba prielaidos.

Tikroji palūkanas uždirbančios finansinės priemonės vertė nustatoma įvertinus pinigų srautus, diskontuotus taikant rinkos palūkanų normas, kurios taikomos panašioms priemonėms. Tais atvejais, kai finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė reikšmingai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinių priemonių tikroji vertė (tęsinys)

Jei nėra skelbiamos kainos aktyvioje rinkoje, Įmonė naudoja įvertinimo būdus, kurie maksimizuoja atitinkamų stebimų kintamųjų naudojimą ir minimizuoja nestebimų kintamųjų naudojimą. Pasirinktas vertinimo būdas įtraukia visus faktorius, į kuriuos atsižvelgtų rinkos dalyviai, įkainodami sandorį.

Geriausias finansinės priemonės tikrosios vertės šaltinis pradinio pripažinimo metu paprastai yra sandorio kaina, t. y. duoto arba gauto atlygio tikroji vertė. Jei Įmonė nustato, kad tikroji vertė pradinio pripažinimo metu skiriasi nuo sandorio kainos ir tikrosios vertės nepatvirtina nei identiško turto ar įsipareigojimo skelbiama kaina aktyvioje rinkoje, nei nepagrindžia vertinimo būdas, naudojantis tik duomenis iš stebimų rinkų, tai finansinė priemonė pradinio pripažinimo metu vertinama tikrąja verte, pakoreguota taip, kad skirtumas tarp tikrosios vertės pradinio pripažinimo metu ir sandorio kainos būtų atidėtas. Vėliau šis skirtumas pripažįstamas pelne (nuostoliuose) per priemonės galiojimo laikotarpį, bet ne vėliau, kai įvertinimas visiškai pagrįdžiamas stebimais rinkos duomenimis arba sandoris baigiamas.

Atsargos

Atsargos apskaitomos mažesniąja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės. Grynoji realizacinė vertė apskaičiuojama kaip pardavimo kaina, atėmus numatomas užbaigimo ir pardavimo sąnaudas. Atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Savikainą sudaro sąnaudos, susijusios su atsargų įsigijimu ir jų pristatymu iki esamos vietos bei parengimu naudojimui. Kai atsargos yra pasigaminamos bei nebaigtos gamybos atveju, į savikainą įtraukiama ir atitinkama dalis netiesioginių gamybos sąnaudų, paskirstomų pagal normas, apskaičiuotas atsižvelgiant į įprastinį gamybos pajėgumų panaudojimą.

Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir jų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir banko einamosiose sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą neviršija 3 mėn.

Vertės sumažėjimas

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Įmonės turto balansinė vertė, išskyrus atsargas ir atidėtojo mokesčio turta, yra peržiūrima kiekvieną finansinės būklės ataskaitos dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Vertės sumažėjimas (tęsinys)

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas (tęsinys)

Prestižui ir dar neparengtam naudojimui nematerialiajam turtui atsiperkamoji vertė įvertinama kiekvieną finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Nuostoliai dėl nuvertėjimo yra pripažįstami, kai turto apskaitinė vertė viršija atsiperkamąją vertę. Nuostoliai dėl nuvertėjimo yra įtraukiami į pelną (nuostolius).

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Kai nuosavybės vertybiniai popieriai priskiriami investicijų galimam pardavimui grupei, reikšmingas arba ilgalaikis vertybinių popierių vertės kritimas žemiau savikainos laikomas vertybinių popierių nuvertėjo požymiu. Jei finansinio turto tikrosios vertės koregavimai yra tiesiogiai pripažįstami akcininkų nuosavybėje ir yra objektyvūs įrodymai, kad šio turto vertė sumažėjo, sukauptas nuvertėjimo nuostolis, kuris buvo pripažintas tiesiogiai akcininkų nuosavybėje, yra pripažįstamas pelne (nuostoliuose). Sukauptas nuostolis, kuris buvo pripažintas pelne (nuostoliuose), yra skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir esamos tikrosios vertės, atskaičius šio finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius, anksčiau pripažintus pelne (nuostoliuose).

Atsiperkamosios vertės apskaičiavimas

Gautinų sumų, apskaitomų amortizuota savikaina, atsiperkamoji vertė apskaičiuojama kaip būsimų pinigų srautų dabartinė vertė, diskontuota taikant pradinę palūkanų normą (t. y. apskaičiuotą palūkanų normą, apskaičiuotą pradinio šių gautinų sumų pripažinimo momentu).

Kito turto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: grynosios realizacinės ir turto naudojimo vertės. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iš to turto naudojimo iki jų dabartinės vertės taikant ikimokestinę diskonto normą, atspindinčią dabartinės rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką, susijusią su tuo turtu. Turto, kuris negeneruoja nepriklausomų pinigų srautų, atsiperkamoji vertė apskaičiuojama priskiriant jį pinigų srautus generuojančiai turto grupei, su kuria jis gali būti pagrįstai susiejamas. Įmonė turi vieną pinigų generuojančią turto grupę – pieno produktų gamybą.

Vertės sumažėjimo atstatymas

Gautinų sumų, apskaitomų amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolis atstatomas, jeigu vėlesnis atsiperkamosios vertės padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu po to, kai buvo pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis.

Investicijų į nuosavybės priemones, priskiriamas investicijų galimam pardavimui grupei, vertės sumažėjimo nuostoliai nėra atstatomi per bendrųjų pajamų ataskaitą.

Vertės sumažėjimo nuostoliai prestižui nėra atstatomi. Kito turto vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi, jeigu yra požymių, kad šio nuvertėjimo nebėra ir pasikeitė įvertinimai, naudoti apskaičiuojant atsiperkamąją vertę.

Vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi taip, kad turto balansinė vertė neviršytų tos vertės, kuri būtų nustatyta, jei vertės sumažėjimo nuostoliai nebūtų buvę pripažinti, atskaičius amortizaciją ar nusidėvėjimą.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Nuosavų akcijų pirkimas

Kai superkamos nuosavos akcijos, sumokėta suma, įskaitant tiesiogines sąnaudas, yra apskaitoma kaip pasikeitimas akcininkų nuosavybėje. Nupirktos nuosavos akcijos yra rodomos atskiru straipsniu akcininkų nuosavybėje kaip neigiama suma.

Dividendai

Dividendai apskaitomi kaip įsiskolinimas laikotarpyje, kada jie yra paskelbiami.

Mokestis prie pajamų šaltinio, susijęs su dividendų išmokėjimu, pripažįstamas tada, kai atsiranda įsipareigojimas mokėti šiuos dividendus.

Atidėjiniai

Atidėjiniai įsipareigojimams yra apskaitomi, kai dėl praeitės įvykio įmonė turi dabartinę prievolę (teisinę ar konstruktyvią), kuri gali būti patikimai tiksliai įvertinta, ir kai yra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingos ekonominę naudą teikiančių išteklių išmokos. Suma, pripažinta kaip atidėjinys, yra dabartinei prievolei įvykdyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje reikalingų išlaidų tinkamiausias įvertinimas. Atidėjiniai peržiūrimi kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir koreguojami, kad atspindėtų geriausią einamąjį apskaičiavimą. Atidėjinys panaikinamas, jeigu nebėra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingos ekonominę naudą teikiančių išteklių išmokos. Atidėjinys yra naudojamas tik toms išlaidoms, dėl kurių jis iš pradžių buvo pripažintas. Kai pinigų kainos laike poveikis yra esminis, atidėjinio suma yra išlaidų, kurių tikėtinai prireiks įsipareigojimui įvykdyti, dabartinė vertė. Jeigu taikomas diskontavimo metodas, atidėjinių padidėjimas laikui bėgant yra pripažįstamas finansinėmis sąnaudomis.

Išmokos darbuotojams

Trumpalaikės išmokos darbuotojams yra pripažįstamos kaip laikotarpio, kurio metu darbuotojai teikė paslaugas, einamosios išlaidos. Jas sudaro atlyginimai ir darbo užmokestis, socialinio draudimo įnašai, premijos, apmokamos atostogos ir kitos išmokos. Visi pensijų įsipareigojimai priklauso valstybei.

Išeitinės kompensacijos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki įprasto išėjimo į pensiją amžiaus arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Įmonė pripažįsta išeitines kompensacijas, kai yra griežtai įpareigota nutraukti su esamais darbuotojais darbo sutartis pagal detalų formalų planą be galimybės jo atsisakyti, arba mokėti išeitines kompensacijas dėl pasiūlymo, skatinančio išeiti iš darbo savo noru.

Pagal atlyginimų planus darbuotojai turi teisę į išmokas jubiliejaus proga ir išeitinę pensijos išmoką. Kiekvienam Įmonės darbuotojui, išeinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priklauso 2 mėnesių atlyginimų dydžio išmoka. Išmokos jubiliejaus proga mokamos darbuotojams, kuriems sukanka 50 ir 60 metų.

Atidėjiniai išmokoms jubiliejaus proga ir išeitinėms pensijų išmokoms skaičiuojami individualiai kiekvienam asmeniui, kuris turi teisę jas gauti. Darbuotojui skirtas atidėjinys skaičiuojamas pagal numatomą išmoką, kurią Įmonė yra įsipareigojusi sumokėti pagal vidaus tvarkos taisykles ir įstatyminius reikalavimus. Dabartinė šių įsipareigojimų vertė apskaičiuojama kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Išmokos darbuotojams (tęsinys)

Įmonėje šis išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikiuose įsipareigojimuose ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą.

Pajamos

Pajamos iš parduotų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų

Pajamos, pardavus prekes, pripažįstamos pelne (nuostoliuose) tuo metu, kai reikšminga rizika ir nauda, susijusi su prekių nuosavybe, yra perduotos pirkėjui. Pajamos pripažįstamos atskaičius nuolaidas. Pajamos, suteikus paslaugas, pripažįstamos pelne (nuostoliuose) proporcingai sandorio užbaigtumo laipsniui iki finansinės būklės ataskaitos sudarymo dienos. Paslaugų teikimo užbaigtumo laipsnis įvertinamas atlikto darbo dalies įvertinimo pagrindu. Nuomos pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) tiesiniu būdu per nuomos laikotarpį.

Pajamos nepripažįstamos, jeigu yra reikšmingas netikrumas dėl pajamų atgavimo ar susijusių sąnaudų, arba kai yra tikėtinas prekių grąžinimas, ar reikšminga rizika ir nauda negali būti laikomi perduotais pirkėjui.

Subsidijos

Subsidijos apskaitoje pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje, kai pagrįstai tikimasi jas gauti ir manoma, kad Įmonė atitinka jų gavimui keliamus reikalavimus. Subsidijos, gautos sąnaudoms padengti, pripažįstamos kitomis pajamomis pelne (nuostoliuose) tuo laikotarpiu, kai minėtos sąnaudos patiriamos. Subsidijos, gautos turto įsigijimo išlaidoms padengti, yra įtraukiamos į kitas pajamas proporcingai minėto turto nusidėvėjimui per numatomą to turto tarnavimo laikotarpį.

Sąnaudos

Veiklos nuomos mokesčiai

Veiklos nuomos mokesčiai pripažįstami pelne (nuostoliuose) tiesioginiu metodu per nuomos laikotarpį.

Kitos veiklos pajamos ir sąnaudos

Kitas veiklos pajamas ir sąnaudas sudaro pelnas (nuostoliai) iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pardavimo ir kiti straipsniai, tiesiogiai nesusiję su pagrindine Įmonės veikla.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Sąnaudos (tęsinys)

Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Finansinės veiklos sąnaudas sudaro palūkanų sąnaudos, įvertintos apskaičiuotų palūkanų normos metodu ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo neigiama įtaka (grynąja verte). Finansinio lizingo mokėjimo palūkanų sąnaudų sudedamoji dalis pripažįstama pelne (nuostoliuose), taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Minimalūs nuomos mokėjimai yra paskirstomi į finansines sąnaudas ir nepadengto įsipareigojimo dengimą. Finansinės sąnaudos paskirstomos per visą finansinės nuomos laikotarpį, apskaičiuojant jas pagal pastovią apskaičiuotų palūkanų normą, taikomą nepadengtam įsipareigojimo likučiu.

Finansinės veiklos pajamas sudaro palūkanų pajamos iš investuotų lėšų, dividendų pajamos ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo teigiama įtaka (grynąja verte). Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) joms kaupiantis, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Dividendų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose), kai dividendai paskelbiami ir įgyjama teisė juos gauti.

Pelno mokestis už laikotarpį

Pelno mokestį sudaro einamasis ir atidėtas mokestis. Pelno mokestis apskaitomas pelne (nuostoliuose), išskyrus kai jis yra susijęs su straipsniais, tiesiogiai apskaitytais akcininkų nuosavybėje, tada jis apskaitomas akcininkų nuosavybėje.

Einamasis pelno mokestis yra mokestis, apskaičiuotas nuo metų apmokestinamojo pelno, taikant finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną galiojančius ir taikomus tarifus, bei ankstesnių metų pelno mokesčio koregavimai.

Atidėtas mokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į laikinus skirtumus tarp turto ir įsipareigojimų verčių finansinėse ataskaitose bei jų verčių mokesčių tikslais. Atidėtas mokestis neskaičiuojamas šiems laikiniams skirtumams: skirtumams, atsiradusiems turto arba įsipareigojimų pradinio pripažinimo momentu, kai tie skirtumai neturi įtakos nei ataskaitinio laikotarpio apskaitytam, nei apmokestinamajam pelnui. Atidėtojo mokesčio suma priklauso nuo numatomo turto panaudojimo ir įsipareigojimų padengimo ateityje bei numatomų tada galiosiančių mokesčių tarifų.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas tik tada, kai tikimasi, kad ateityje Įmonė turės pakankamai apmokestinamojo pelno, kuris leis išnaudoti mokestinę naudą. Atidėtojo mokesčio turtas mažinamas tokia suma, kokia mokestinė nauda, tikėtina, nebus realizuota.

Pagrindinis ir sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų skaičiaus svertinio vidurkio. Kadangi nėra jokių nuosavą kapitalą mažinančių priemonių, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintas pelnas nesiskiria.

Segmentai

Segmentas yra įmonės dalis, dalyvaujanti ekonominėje veikloje, iš kurios ji gali uždirbti pajamas ir patirti sąnaudas (įskaitant sandorius, vykdomus su kitais segmentais), kurios veiklos rezultatus reguliariai tikrina aukščiausias įmonės organas, priimdamas sprendimą dėl išteklių, kuriuos reikia paskirti segmentui ir įvertinti jo veiklos rezultatus, ir kuri teikia atskirą finansinę informaciją. Segmentavimo principai yra pateikiami 1 pastaboje.

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės rizikos valdymas

Vykdydama veiklą, Įmonė susiduria su įvairiomis finansinėmis rizikomis: rinkos rizika (įskaitant valiutos riziką, palūkanų normos, tikrosios vertės ir kainos rizikas), kredito rizika ir likvidumo rizika. Valdyba yra atsakinga už bendros rizikos valdymo politikos sukūrimą ir priežiūrą. Rizikos valdymo politika kuriama tam, kad būtų galima nustatyti ir analizuoti rizikas, su kuriomis Įmonė susiduria, bei nustatyti jų leistinas ribas. Rizikos valdymo politika ir procesai yra sistemingai peržiūrimi, atsižvelgiant į rinkose ir Įmonės veikloje atsirandančius pokyčius. Taikydama mokymo ir valdymo standartus bei procedūras, Įmonė siekia sukurti konstruktyvią kontrolės aplinką, kurioje darbuotojai aiškiai suprastų savo funkcijas ir atsakomybę. Įmonės vadovybė rizikos valdyme pagrindinį dėmesį skiria finansinių rinkų nuspėjamumui ir siekia sumažinti galimą neigiamą poveikį Įmonės finansiniams veiklos rezultatams. Kartais Įmonė gali naudoti išvestines finansines priemones, siekdama apsidrausti nuo tam tikrų rizikų.

a) Rinkos rizika

Rinkos rizika – rizika, kad rinkos kainų pokyčiai, pvz. užsienio valiutos keitimo kursai ir palūkanų normos, turės įtakos Įmonės rezultatui arba turimų finansinių priemonių vertei. Rinkos rizikos valdymo tikslas – valdyti rizikos atviras pozicijas, siekiant optimizuoti grąžą.

Valiutos rizika

Valiutos rizika yra susijusi su pardavimais ir gautinomis sumomis, pirkimais ir mokėtinomis sumomis, skolomis ir skolinimosi sąnaudomis, išreikštais kitomis nei Eur valiutomis. Kitų reikšmingų piniginių straipsnių, išreikštų kitomis nei Eur valiutomis, nėra.

Palūkanų normos rizika

Įmonės skoloms taikomos kintamos palūkanos, susijusios su EURIBOR. Pinigų srautų jautrumo palūkanų normos pokyčiams analizė pateikiama 21 pastaboje.

Tikrosios vertės palūkanų normos rizika

Dėl paskolų, suteiktų su fiksuotomis palūkanų normomis, Įmonei iškyla palūkanų normos tikrosios vertės rizika. Įmonė neturi reikšmingų išduotų paskolų su fiksuotomis palūkanų normomis. Įmonė taip pat neturi gavusi paskolų su fiksuotomis palūkanų normomis.

Kainos rizika

Įmonė nesusiduria su finansinių priemonių rinkos rizika, kadangi neturi reikšmingų investicijų į nuosavybės vertybinius popierius.

b) Kredito rizika

Kredito rizika yra Įmonės finansinio nuostolio rizika, jei klientas ar partneris neįvykdo finansinės priemonės sutartinių įsipareigojimų. Kredito rizika yra iš esmės susijusi su sumomis, gautinomis iš Įmonės klientų.

Įmonė turi įdiegusi procedūras, užtikrinančias, kad pardavimai būtų atliekami pirkėjams tik su tinkama kreditavimo istorija ir neviršytų priimtinos kredito rizikos ribos, kurią nustato vadovybė. Kredito koncentracija yra nurodyta šių finansinių ataskaitų 21 pastaboje. Finansinio turto apskaitinė vertė atspindi maksimalią kredito riziką (žr. 21 pastabą).

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

c) Likvidumo rizika

Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas leidžia Įmonei išlaikyti reikiamą grynujų pinigų kiekį, taip pat finansavimą pagal sutartas pakankamas kreditavimo priemones. Likvidumo rizikos analizė pateikiama 21 pastaboje.

Kapitalo valdymas

Valdybos politika yra palaikyti pakankamą nuosavo kapitalo dalį, lyginant su skolintomis lėšomis, tam, kad būtų palaikomas investuotojų, kreditorių ir rinkos pasitikėjimas ir galimybės finansuoti veiklos vystymą ateityje. Valdyba seka kapitalo grąžos rodiklius ir teikia siūlymus dėl dividendų išmokėjimo Įmonės akcininkams, atsižvelgdama į Įmonės finansinius rezultatus ir strateginius planus.

Valdyba taip pat siekia palaikyti pusiausvyrą tarp didesnės grąžos, kuri galėtų būti pasiekama esant didesniai skolintų lėšų lygiui, ir tarp saugumo, kurį suteikia didesnis nuosavo kapitalo lygis.

Įmonė valdo kapitalo struktūrą bei ją koreguoja, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius bei veiklos rizikos pobūdį. Siekdama palaikyti ar koreguoti kapitalo struktūrą, Įmonė gali koreguoti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams ar išleisti naujas akcijas. Pokyčių, susijusių su tikslais, principais ar procesais, finansiniais metais, pasibaigusiais 2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d., nebuvo.

Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą Įmonės akcininkų nuosavybė turi sudaryti ne mažiau kaip 50 % akcinio kapitalo.

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

Išskyrus toliau nurodytus pakeitimus, Įmonė nuosekliai taikė apskaitos politiką, išdėstytą aiškinamajame rašte, visiems šiose finansinėse ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

2015 m. sausio 1 d. Įmonė pradėjo taikyti toliau nurodytus naujus standartus ir standartų pataisas, įskaitant atitinkamas kitų standartų pataisas. Toliau pateikiami nauji standartai ir standartų pataisos, galiojančios nuo 2015 m. sausio 1 d., neturėjo įtakos šioms finansinėms ataskaitoms:

- 19-ojo TAS pataisos „Apibrėžtųjų išmokų planai: darbuotojų įmokos“
- 21-ojo TFAAK gairės dėl vyriausybės taikomų mokesčių;
- kasmetiniai TFAS patobulinimai.

Neįsigalioję standartai, standartų išaiškinimai ir išleistų standartų pataisos

Keletas naujų standartų, pataisų ir išaiškinimų galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2016 m. sausio 1 d., ir dar nebuvo taikyti rengiant šias finansines ataskaitas. Standartai, aiškinimai ir pataisos, kurie gali būti aktualūs Įmonei, bei vadovybės įvertinimai dėl galimos naujų ir peržiūrėtų standartų bei išaiškinimų įtakos juos pirmą kartą pritaikius, yra nurodyti žemiau. Įmonė neketina taikyti šių pataisų, standartų ir išaiškinimų anksčiau.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Neįsigalioję standartai, standartų išaiškinimai ir išleistų standartų pataisos (tęsinys)

(i) 11-asis TFAS „Jungtinės veiklos dalies įsigijimų apskaita“ (galioja 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams)

Pagal šias pataisas reikalaujama, kad verslo jungimų apskaitos principai būtų taikomi įsigyjant dalį jungtinėje veikloje, kurioje jungtinė veikla sudaro verslą. Verslo jungimų apskaitos principai taip pat taikomi įsigyjant papildomą dalį jungtinėje veikloje, kai jungtinės veiklos vykdytojas išlaiko bendrą kontrolę. Papildoma įsigyta dalis apskaitoma tikrąja verte. Anksčiau turėtos jungtinės veiklos dalys nėra pakartotinai pervalduojamos.

Įmonė nėra jokios jungtinės veiklos šalis.

(ii) 1-asis TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ (galioja 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams)

Pataisos apims penkis siauros apimties standarte numatytų atskleidimo reikalavimų patobulinimus.

Įmonė mano, kad pataisos, pirmą kartą jas pritaikius, neturės reikšmingos įtakos Įmonės finansinių ataskaitų pateikimui.

(iii) 16-asis TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“ ir 38-asis TAS „Nematerialusis turtas“ (galioja 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams)

Pataisomis aiškiai nurodoma, kad pajamomis grindžiami nusidėvėjimo metodai negali būti taikomi nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrengimams. Be to, pataisose pateikiama paneigiama prielaida, kad pajamomis grindžiamų amortizacijos metodų taikymas nematerialiajam turtui nėra tinkamas. Ši prielaida gali būti paneigta tik tuo atveju, kai pajamos ir nematerialiojo turto teikiamos ekonominės naudos suvartojimas yra „glaudžiai susiję“ arba kai nematerialusis turtas yra išreikštas kaip pajamų matas.

Tikėtina, kad pataisos, pirmą kartą jas pritaikius, neturės reikšmingos įtakos Įmonės finansinėms ataskaitoms, nes Įmonė netaiko pajamomis grindžiamų amortizacijos / nusidėvėjimo metodų.

(iv) 16-asis TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“ ir 41-asis TAS „Žemės ūkis“ (galioja 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams)

Pritaikius šias pataisas vaisius vedantys augalai patenka ne į 41-ojo TAS „Žemės ūkis“, o į 16-ojo TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“ taikymo sritį siekiant atspindėti šios veiklos panašumą į gamybos procesą.

Įmonė nemano, kad pataisos, pirmą kartą jas pritaikius, turės įtakos Įmonės finansinėms ataskaitoms, nes Įmonė vaisius vedančių augalų neturi.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Neįsigalioję standartai, standartų išaiškinimai ir išleistų standartų pataisos (tęsinys)

(v) 19-asis TAS „Apibrėžtųjų išmokų planai. Darbuotojų įmokos“ (galioja 2015 m. vasario 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams)

Pataisos taikomos tik tiems apibrėžtųjų išmokų planams, kurie susiję su darbuotojų ar trečiųjų šalių įmokomis, atitinkančiomis tam tikrus kriterijus. Kai šie kriterijai įvykdomi, ūkio subjektas gali (bet neprivalo) pripažinti tokias įmokas kaip paslaugų savikainos sumažėjimą tuo laikotarpiu, kuriuo atliktas susijęs darbas.

Įmonė nemano, kad pataisa turės įtakos finansinėms ataskaitoms, nes ji neturi apibrėžtųjų išmokų planų, apimančių darbuotojų ar trečiųjų šalių įmokas.

(vi) 27-asis TAS „Atskiros finansinės ataskaitos“ (galioja 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams)

Pataisomis ūkio subjektams leidžiama investicijas į dukterines įmones, asocijuotąsias įmones ir bendras įmones savo atskirose finansinėse ataskaitose apskaityti taikant nuosavybės metodą.

Įmonė nemano, kad pataisos, pirmą kartą jas pritaikius, turės įtakos finansinėms ataskaitoms, kadangi Įmonė neturi investicijų į dukterines įmones, asocijuotąsias įmones ir bendras įmones.

(vii) Kasmetiniai TFAS patobulinimai

Patobulinimus sudaro dešimt dešimties standartų pataisų bei atitinkamos kitų standartų ir išaiškinimų pataisos. Šios pataisos taikomos 2015 m. vasario 1 d. arba 2016 m. sausio 1 d., arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams su galimybe taikyti anksčiau.

Tikėtina, kad nei viena iš šių pataisų neturės reikšmingos įtakos Įmonės finansinėms ataskaitoms.

Reikšmingi apskaitos įvertinimai ir sprendimai

Įvertinimai ir prielaidos yra nuolat peržiūrimi ir yra paremti patirtimi bei kitais veiksniais, atspindinčiais esamą situaciją, bei pagrįstai tikėtiniais ateities įvykiais.

Įmonė daro įvertinimus ir prielaidas dėl ateities įvykių, todėl apskaitos įvertinimai pagal apibrėžimą ne visada atitiks faktinius rezultatus. Žemiau aptariami įvertinimai ir prielaidos, kurie reikšmingai veikia turto ir išipareigojimų vertes ir dėl kurių pasikeitimo tos vertės gali reikšmingai kisti kitais finansiniais metais.

Žemės ir pastatų tikroji vertė

Įmonė peržiūri žemės ir pastatų tikrąsias vertes kiekvieną finansinės būklės ataskaitos datą, siekdama nustatyti, ar yra reikšmingų skirtumų tarp tikrųjų verčių ir to turto balansinių verčių. Tikroji vertė yra įvertinama remiantis nepriklausomų turto vertintojų pateikiamomis turto vertinimo ataskaitomis arba nekilnojamojo turto rinkos pokyčių įvertinimo ataskaitomis.

Finansinių priemonių tikroji vertė

2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d. Įmonės finansines priemones, apskaitomas tikrąja verte, sudarė palūkanų normos apskeitymo sandoriai su bankais. Tikrosios vertės nustatymo principai yra pateikti 21 pastaboje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Reikšmingi apskaitos įvertinimai ir sprendimai (tęsinys)

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Įmonė peržiūri gautinas sumas, įvertindama vertės sumažėjimą bent kartą per ketvirtį. Įmonė, nusprenddama, ar vertės sumažėjimo nuostoliai turi būti apskaityti, įvertina, ar yra prieinamų įrodymų, rodančių, kad pinigų srautai iš kiekvieno kliento pastebimai sumažės. Tokiais įrodymais gali būti duomenys, rodantys pablogėjusius kliento mokėjimus ir kt.

Nematerialiojo ir nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpiai

Turto naudingo tarnavimo laikotarpiai peržiūrimi bent kartą metuose. Jie keičiami, kai reikia, atsižvelgiant į technologinius pasikeitimus, tolesnį ekonominį panaudojimą ir turto faktinę būklę.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas

Įmonė pripažįsta atidėtojo mokesčio turtą, remdamasi vadovybės vertinimais, kad ateityje Įmonė gali uždirbti pakankamai apmokestinamojo pelno šiai mokesetinei naudai panaudoti. Vadovybės vertinimai yra paremti vidiniais biudžetais ir prognozėmis.

Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Išmokų darbuotojams atidėjiniui pripažinti būtina įvertinti tikėtinus ekonominę naudą teikiančius išteklius ir tiksliai apskaičiuoti išlaidas, būtinas esamam įsipareigojimui įvykdyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Išsami informacija apie taikomus apskaičiavimus ir jų įtaką finansinėms ataskaitoms atskleidžiama 17 pastaboje.

1. Veikiantys segmentai

Įmonė turi tik vieną veikiantį segmentą – pieno produktų gamyba.

Geografinė informacija gali būti pateikiama taip (pajamos pateikiamos pagal kliento geografinę vietą, o nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai – pagal šio turto buvimo vietą):

2015 m., tūkst. Eur	<u>Lietuva</u>	<u>Kitos ES šalys</u>	<u>Ne ES šalys</u>	<u>Iš viso</u>
Pardavimų pajamos	102 507	45 531	15 752	163 790
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	50 523	230		50 753
Nematerialusis turtas ir investicijos pardavimui	152			152

Įmonė turi vieną pirkėją, iš kurio gautos pajamos 2015 m. sudarė 20 % visų Įmonės pajamų.

2014 m., tūkst. Eur	<u>Lietuva</u>	<u>Kitos ES šalys</u>	<u>Ne ES šalys</u>	<u>Iš viso</u>
Pardavimų pajamos	115 186	46 423	78 008	239 617
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	55 394	406		55 800
Nematerialusis turtas ir investicijos pardavimui	137			137

Įmonė turi vieną pirkėją, iš kurio gautos pajamos 2014 m. sudarė 13 % visų Įmonės pajamų.

2. Kita veikla

Kitos veiklos pajamos:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Grynasis pelnas iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo	132	884
Nuomos ir kitų paslaugų/prekių pajamos	483	327
Kitos	2	6
	<u>617</u>	<u>1 217</u>

Kitos veiklos sąnaudos:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Su nuoma ir kitų paslaugų/prekių pardavimu susijusios sąnaudos	(267)	(250)
	<u>(267)</u>	<u>(250)</u>

3. Pardavimų ir administracinės sąnaudos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Personalo išlaikymo sąnaudos	(10 969)	(10 855)
Marketingas ir reklama	(2 292)	(3 544)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(1 817)	(2 282)
Produkcijos pristatymo sąnaudos	(2 083)	(2 253)
Kuras	(1 757)	(2 087)
Įvairios paslaugos	(1 383)	(1 504)
Medžiagos ir atsarginės dalys	(1 201)	(1 183)
Atsargų nukainavimo sąnaudos	(555)	(81)
Beviltiškų skolų sąnaudos	(235)	(6)
Naujų produktų kūrimas	(165)	(971)
Mokesčiai, išskyrus pelno mokesčių	(544)	(947)
Komunalinės sąnaudos	(845)	(941)
Parama	(471)	(578)
Draudimas	(623)	(561)
Apsauga	(548)	(539)
Remontas	(597)	(452)
Veiklos nuomos sąnaudos (lengvieji automobiliai ir įranga)	(583)	(452)
Kitos nuomos sąnaudos	(433)	(437)
Ilgalaikio ir trumpalaikio turto nurašymo sąnaudos	(202)	(222)
Ryšiai	(175)	(192)
Tantjemos	(210)	(145)
Transportas	(38)	(59)
Kitos sąnaudos	(1 937)	(1 371)
	(29 663)	(31 662)
Pardavimų sąnaudos	(17 279)	(19 740)
Administracinės sąnaudos	(12 384)	(11 922)
	(29 663)	(31 662)

4. Finansinės veiklos pajamos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Palūkanų normos apsikeitimo sandorio tikrosios vertės pokytis (pelnas)	-	110
Baudos ir delspinigiai	1	40
Palūkanos	14	12
Pelnas iš valiutos kursų pasikeitimų	5	9
Kitos	-	3
Iš viso finansinės veiklos pajamų	20	174

5. Finansinės veiklos sąnaudos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Palūkanos už paskolas	(716)	(1 119)
Palūkanų normos apsikeitimo sandorio tikrosios vertės pokytis (nuostolis)	(75)	-
Kitos	(97)	(26)
Iš viso finansinės veiklos sąnaudų	(888)	(1 145)

6. Pelno mokesčio sąnaudos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos	(680)	(875)
Atidėtojo mokesčio pokytis	155	213
Iš viso pelno mokesčio sąnaudų	(525)	(662)

Taikomo mokesčio tarifo sutikrinimas

tūkst. Eur		2015 m.		2014 m.
Rezultatas prieš apmokestinimą		3 187		5 641
Pelno mokestis, taikant galiojantį mokesčio tarifą	15 %	(478)	15 %	(846)
Laikinių skirtumų pasikeitimas	(4.9%)	155	(3.8%)	213
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	12.4 %	(397)	3.7 %	(208)
Neapmokestinamosios pajamos	-	-	(0.1 %)	6
Paramos įtaka (atimama 2 kartus)	(4.4 %)	141	(3.1 %)	173
Kiti koregavimai	(1.7 %)	54	-	-
	16.4%	(525)	11.7%	(662)

7. Pelnas, tenkantis akcijai

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, apskaičiuojamas padalinant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus vidurkio per metus. 2015 m. pabaigoje Įmonė įsigijo 4 500 000 vnt. savų akcijų. Jokių potencialių akcijų, kurios galėtų būti išleistos, nėra.

	2015 m.	2014 m.
Išleistų akcijų skaičius, apskaičiuotas svertinio vidurkio metodu, tūkst. vnt.	49 259	49 634
Grynasis metų rezultatas, tūkst. Eur	2 662	4 979
Pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai, Eur	0,0540	0,10
Sumažintas pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai, Eur	0,0540	0,10

8. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

tūkst. Eur	Žemė ir pastatai	Mašinos ir įrengimai	Kitas turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Savikaina/perkainojimas					
Likutis 2014 m. sausio 1 d.	24 768	91 231	24 867	746	141 612
Perkainojimas	-	-	-	-	-
Įsigijimai	6	1 867	2 085	1 685	5 643
Pardavimai ir nurašymai	(2 910)	(1 236)	(2 586)		(6 732)
Pergrupavimai	434	407	33	(874)	-
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	22 298	92 269	24 399	1 557	140 523
Likutis 2015 m. sausio 1 d.	22 298	92 269	24 399	1 557	140 523
Perkainojimas	-	-	-	-	-
Įsigijimai	-	3 291	(453)	291	3 129
Pardavimai ir nurašymai	(1)	(1 383)	(453)	-	(1 837)
Pergrupavimai	1 573	120	8	(1 701)	0
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.	23 870	94 297	23 501	147	141 815
Nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimas					
Likutis 2014 m. sausio 1 d.	1 298	63 369	16 920	-	81 587
Nusidėvėjimas per metus	1 414	5 176	2 144	-	8 734
Perleisto turto nusidėvėjimas	(1 895)	(1 188)	(2 515)	-	(5 598)
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	817	67 357	16 549	-	84 723
Likutis 2015 m. sausio 1 d.	817	67 357	16 549	-	84 723
Nusidėvėjimas per metus	1 398	5 158	1 604	-	8 160
Perleisto turto nusidėvėjimas	-	(1 368)	(453)	-	(1 821)
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.	2 215	71 147	17 700	-	91 062
Apskaitinės vertės					
2014 m. sausio 1 d.	23 470	27 862	7 947	746	60 025
2014 m. gruodžio 31 d.	21 481	24 912	7 850	1 557	55 800
2015 m. sausio 1 d.	21 481	24 912	7 850	1 557	55 800
2015 m. gruodžio 31 d.	21 655	23 150	5 801	147	50 753

8. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perkainojimas

Paskutinis Įmonės pastatų ir žemės įvertinimas buvo atliktas 2012 m. gruodžio 31 d.. Jį atliko UAB „Matininkai“ turto vertintojai. Turto vertinimas buvo atliekamas naudojant palyginamųjų sandorių metodą. Vertinimo metu nustatytas bendras 676 tūkst. Eur vertės padidėjimas. Turto vertės koregavimas buvo apskaitytas didinant perkainojimo rezervą 575 tūkst. Eur suma ir atidėtojo mokesčio įsipareigojimą 101 tūkst. Eur suma.

Jeigu Įmonė žemės ir pastatų turto kategoriją visą laiką būtų apskaičiusi taikydama įsigijimo savikainos metodą, tai žemės ir pastatų apskaitinė vertė 2015 m. gruodžio 31 d. sudarytų 19 254 tūkst. Eur (2014 m. – 18 900 tūkst. Eur).

Įmonės vadovybės nuomone, per 2015 finansinius metus nekilnojamojo turto kaina reikšmingai nepasikeitė, todėl apskaitinė turto vertė yra artima tikrajai to turto vertei.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įkeitimai

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai, kurio apskaitinė vertė sudaro 20 383 tūkst. Eur 2015 m. gruodžio 31 d. (2014 m. – 18 271 tūkst. Eur), yra įkeistas bankams už paskolas (žr. 16 pastabą).

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas yra apskaitytas tokiuose straipsniuose:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Produkcijos gamyba	6 387	6 459
Pardavimų ir administracinės sąnaudos	1 773	2 275
	8 160	8 734

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, kuris yra pilnai nudėvėtas, bet yra dar naudojamas, įsigijimo savikaina 2015 m. gruodžio 31 d. sudaro 56 504 tūkst. Eur (2014 m. – 50 724 tūkst. Eur).

9. Nematerialusis turtas

tūkst. Eur	Prestižas	Programinė įranga ir kt.	Iš viso
Savikaina			
Likutis 2014 m. sausio 1 d.	97	1 036	1 133
Įsigijimai	-	33	33
Nurašymai	(97)	(16)	(113)
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	-	1 053	1 053
Likutis 2015 m. sausio 1 d.	-	1 053	1 053
Įsigijimai	-	59	59
Nurašymai	-	(5)	(5)
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.	-	1 107	1 107
Amortizacija ir nuvertėjimo nuostolis			
Likutis 2014 m. sausio 1 d.	97	951	1 048
Amortizacija per metus	-	61	61
Vertės sumažėjimas per metus	-	-	-
Nurašyto turto amortizacija	(97)	(16)	(113)
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	-	996	996
Likutis 2015 m. sausio 1 d.	-	996	996
Amortizacija per metus	-	44	44
Vertės sumažėjimas per metus	-	-	-
Nurašyto turto amortizacija	-	(5)	(5)
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.	-	1 035	1 035
Apskaitinės vertės			
2014 m. sausio 1 d.	-	85	85
2014 m. gruodžio 31 d.	-	57	57
2015 m. sausio 1 d.	-	57	57
2015 m. gruodžio 31 d.	-	72	72

Amortizacija yra įtraukta į administracines sąnaudas.

Nematerialiojo ilgalaikio turto, kuris yra visiškai amortizuotas, bet yra dar naudojamas, įsigijimo savikaina 2015 m. gruodžio 31 d. sudaro 942 tūkst. Eur (2014 m. – 751 tūkst. Eur).

10. Parduoti laikomos investicijos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Investicijos pardavimui	80	80
	80	80

Didžiąją dalį investicijų pardavimui 2015 m. gruodžio 31 d. sudaro UAB „Kapitalo srantai“ akcijos (15,3 % UAB „Kapitalo srantai“ įstatinio kapitalo). UAB „Kapitalo srantai“ užsiima finansinio tarpininkavimo veikla. Kadangi negalima patikimai nustatyti šių akcijų tikrosios vertės, jos yra apskaitytos įsigijimo savikaina, kuri sudaro 58 tūkst. Eur. Likusi dalis investicijų pardavimui taip pat yra apskaityta įsigijimo savikaina, kadangi negalima patikimai įvertinti jų tikrosios vertės.

11. Atsargos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Žaliavos	5 174	5 794
Nebaigta gamyba	1 743	4 342
Pagamintos prekės	7 321	6 548
Prekės perpardavimui	60	143
	14 298	16 827

2015 metais buvo apskaitytos 555 tūkst. Eur sąnaudos, susijusios su atsargų vertės sumažinimu iki jų grynosios realizacinės vertės (2014 m. – 81 tūkst. Eur).

Žaliavas sudaro pienas ir kitos medžiagos, naudojamos gamyboje.

Atsargos, pripažintos sąnaudomis, per laikotarpį išskaidomos taip:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Pardavimų savikaina (parduotos pagamintos prekės)	(130 422)	(202 310)
Pardavimų ir administracinės sąnaudos (atsargų sunaudojimas)	(2 958)	(3 271)
Kitos veiklos sąnaudos (parduotos žaliavos, atsarginės dalys)	(129)	(106)
	(133 509)	(205 687)

Į pardavimų ir administracines sąnaudas įtrauktas sunaudotas kuras ir medžiagos bei atsarginės dalys.

Į kitos veiklos sąnaudas įtraukta perparduotų prekių savikaina, taip pat žaliavų ir kitų atsargų pardavimo savikaina.

2015 m. gruodžio 31 d. atsargos, kurių apskaitinė vertė iki 14 298 tūkst. Eur (2014 m. – 16 827 tūkst. Eur), buvo įkeistos už banko paskolas (žr. 16 pastabą).

12. Gautinos sumos ir kitas turtas

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Finansinės priemonės		
Prekybos gautinos sumos	10 382	14 832
Kitos gautinos sumos	72	92
Paskolos	290	290
	10 744	15 214
Gautinų sumų vertės sumažėjimas	-	-
	10 744	15 214
Nefinansinis turtas		
Gautinas PVM	-	-
Išankstiniai apmokėjimai	1 366	756
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	789	229
	2 155	985
	12 899	16 199
Minus: ilgalaikė dalis	(290)	(31)
	12 609	16 168

2015 finansiniais metais Įmonė nurašė 235 tūkst. Eur pirkėjų skolų (2014 m. – 6 tūkst. Eur).

Išankstinių apmokėjimų išskaidymas gali būti pateiktas taip:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Išankstiniai apmokėjimai už pieno pristatymą	469	123
Kiti išankstiniai apmokėjimai	897	633
	1 366	756
Minus: ilgalaikė dalis	(3)	(1)
	1 363	755

Pagal susitarimus su pieno tiekėjais išankstiniai apmokėjimai už pieno pristatymą turi būti padengiami per laikotarpį iki 5 metų. Už nepadengtą likutį yra skaičiuojamos palūkanos, kurios yra fiksuotos ir svyruoja nuo 3 % iki 7 %.

Paskolų išskaidymas gali būti pateiktas taip:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Paskolos vadovybei	261	261
Paskolos darbuotojams	26	30
	287	291
Minus: ilgalaikė dalis	(287)	(30)
Trumpalaikės paskolos vadovybei	-	261

2015 m. gruodžio 31 d. 261 tūkst. EUR paskola suteikta valdybos nariui. Paskolos terminas – 2017 m. liepos 1 d.; taikoma palūkanų norma – 1 mėnesio EURIBOR ir fiksuota marža.

13. Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Banko sąskaitose	460	631
Kasoje	91	85
	551	716

2015 m. gruodžio 31 d. dalis piniginių lėšų banko sąskaitose, sudaranti 380 tūkst. EUR, yra įkeista už gautas bankų paskolas.

14. Nuosavas kapitalas

2015 m. gruodžio 31 d. įstatinį kapitalą sudarė 49 634 419 vnt. paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0,29 Eur. Visos akcijos pilnai apmokėtos.

Paprastųjų akcijų turėtojai turi vieno balso teisę vienai akcijai Įmonės akcininkų susirinkime ir turi teisę gauti dividendus, kai jie paskelbiami, bei teisę į kapitalo grąžinimą kapitalo mažinimo atveju. Tarp AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų nėra įmonių ar asmenų, kurie kontroliuotų Įmonę.

Nuosavos akcijos

2015 m. gruodžio 31 d. Įmonė turėjo įsigijusi 4 500 000 vnt. savų akcijų, kurių vertė 6 660 tūkst. Eur buvo apskaityta kaip pasikeitimas akcininkų nuosavybėje. Įmonė savų akcijų 2014 m. gruodžio 31 d. neturėjo.

Kai superkamos nuosavos akcijos, sumokėta suma, įskaitant tiesiogines sąnaudas, yra apskaitoma kaip pasikeitimas akcininkų nuosavybėje. Nupirktos nuosavos akcijos yra pateikiamos atimant iš bendrosios akcininkų nuosavybės sumos. Pelnas arba nuostoliai, gauti pardavus nuosavas akcijas, yra pripažįstami akcininkų nuosavybėje.

Privalomasis rezervas

Vadovaujantis įstatymais, kasmet į įstatymo numatytą rezervą turi būti pervedama ne mažiau kaip 5 % nuo grynojo pelno iki rezervas sudarys 10 % akcinio kapitalo. Šis rezervas gali būti naudojamas tiktai sukauptiems nuostoliams padengti. 2015 m. gruodžio 31 d. privalomasis rezervas buvo pilnai suformuotas.

Perkainojimo rezervas

2004 m. gruodžio 31 d. buvo apskaitytas 1 178 tūkst. Eur perkainojimo rezervas, kuris yra susijęs su pastatų perkainojimu minėtai dienai. 2007 m. gruodžio 31 d. papildomai buvo apskaitytas 4 526 tūkst. Eur perkainojimo rezervas, kuris yra susijęs su pastatų perkainojimu minėtai dienai. Dėl Įmonės pastatų ir žemės perkainojimo 2012 m. gruodžio 31 d., perkainojimo rezerve buvo apskaityta 575 tūkst. Eur suma (žr. 8 pastabą).

Rezervas mažinamas proporcingai perkainoto turto vertės padidėjimo nusidėvėjimui bei perleidimui. Rezervo mažinimas yra apskaitomas kitose bendrosiose pajamose kaip atskiras akcininkų nuosavybės komponentas. Nudėvint perkainotus pastatus, yra atliekamas pervedimas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį rezultatą. Pervedama suma yra nustatoma kaip skirtumas tarp nusidėvėjimo, apskaičiuoto nuo perkainotos vertės ir nusidėvėjimo, apskaičiuoto nuo pradinės pastatų savikainos.

14. Nuosavas kapitalas (tęsinys)

Kiti rezervai

Kiti rezervai 2015 m. gruodžio 31 d. sudaro 7 460 tūkst. Eur (2014 m. – 348 tūkst. Eur).

2015 m. kitų rezervų dalis, sudaranti 7 000 tūkst. Eur, buvo paskirta savoms akcijoms įsigyti. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus šis rezervas turi būti apskaitomas tol, kol Įmonė vykdys nuosavų akcijų pirkimą. Jeigu rezervas savoms akcijoms įsigyti yra nepanaudojamas ir nenumatoma jo panaudoti, skirstant kitų finansinių metų pelną jis gali būti perskirstytas.

Kitų rezervų dalis, 2015 m. gruodžio 31 d. sudaranti 250 tūkst. Eur (2014 m. – 145 tūkst. Eur), paskirta paramai, labdarai ir premijoms, o likę 210 tūkst. Eur (2014 m. – 203 tūkst. Eur) tantjemoms.

Dividendai, išmokėti vienai akcijai, 2015 m. sudarė 0,075 Eur (2014 m. – 0,070 Eur).

15. Subsidijos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Subsidijos sausio 1 d.	3 308	3 308
Padidėjimai per laikotarpį	-	-
Nurašyta	-	-
Subsidijos gruodžio 31 d.	3 308	3 308
Amortizacija sausio 1 d.	2 068	1 668
Amortizacija per metus	310	400
Nurašyta	-	-
Amortizacija gruodžio 31 d.	2 378	2 068
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	1 240	1 640
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	930	1 240

16. Palūkanas uždirbančios paskolos ir kitos finansinės skolos

Įmonės paskolos ir kitos finansinės skolos yra tokios (tūkst. Eur):

Kreditorius	Nuo- roda	Gražinimo terminas	Valiuta	2015 12 31	2014 12 31
AB DNB bankas	a)	2016 m. birželis	Eur	0	1 661
AB SEB bankas	b)	2016 m. birželis	Eur	0	1 587
Faktoringas	c)	2016 m. balandis	Eur	0	4 058
AB SEB, AB DNB bankai	d)	2022 m. sausis	Eur	15 400	22 443
AB SEB, AB DNB bankai	e)	2022 m. sausis	Eur	15 400	4 300
Iš viso įsipareigojimų				30 800	34 049
Minus: trumpalaikė dalis				(4 600)	(15 881)
Iš viso ilgalaikė dalis				26 200	18 168

a) Paskola (sąskaitos kredito perviršio limitas) gauta Įmonės apyvartinio kapitalo finansavimui. Limitas 4 000 tūkst. Eur.

b) Paskola (sąskaitos kredito perviršio limitas) gauta Įmonės apyvartinio kapitalo finansavimui. Limitas 3 000 tūkst. Eur.

c) Faktoringo paslaugas teikia AB SEB bankas.

d) AB DNB banko ir AB SEB banko sindikuota paskola investicijoms į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus finansuoti.

e) AB DNB banko ir AB SEB banko sindikuota kredito linija apyvartiniam kapitalui finansuoti.

Visos paskolos ir kitos finansinės skolos 2015 m. gruodžio 31 d. yra denominuotos Eur. Visų paskolų palūkanų normos yra kintamos ir apskaičiuojamos kaip EURIBOR ir nustatyto dydžio maržos suma. Palūkanų normos yra perskaičiuojamos kas 3 ar 6 mėn., priklausomai nuo paskolos sutarties, ir tokiu būdu minėtų paskolų apskaitinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms.

Įmonė už bankų suteiktas paskolas įkeitė savo ilgalaikį materialųjį turtą, kurio apskaitinė vertė 2015 m. gruodžio 31 d. buvo 20 383 tūkst. Eur (2014 m. – 18 271 tūkst. Eur), atsargas, kurių apskaitinė vertė 2015 m. gruodžio 31 d. buvo 14 298 tūkst. Eur (2014 m. – 16 827 tūkst. Eur), ir visus esamus ir būsimųjų laikotarpių pinigų srautus banko sąskaitose.

Visos per 2015 ir 2014 finansinius metus apskaičiuotos palūkanos yra pripažintos atitinkamų metų pelne (nuostoliuose).

Palūkanų normos

Paskolų apskaičiuotų palūkanų norma buvo tokia:

%	2015 m.	2014 m.
Ilgalaikės paskolos	1,72-2,00	2,0-2,3
Trumpalaikės paskolos	1,30-1,50	1,7-2,0

16. Palūkanas uždirbančios paskolos ir kitos finansinės skolos (tęsinys)

Paskolų gražinimo grafikai

Paskolos pagal patvirtintus grafikus bus mokamos taip:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Per laikotarpį iki vienerių metų	4 600	15 881
Po vienerių metų iki penkerių metų	20 200	18 168
Virš penkerių metų	6 000	-
Įsipareigojimų dabartinė vertė	30 800	34 049

Veiklos nuoma

Veiklos nuomos sąnaudos, apskaitytos pelne (nuostoliuose), gali būti išskaidytos taip:

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Pieno surinkimo punktų nuoma	(16)	(19)
Transporto priemonių, krautuvų ir kito turto veiklos nuoma	(703)	(555)
Iš viso veiklos nuomos sąnaudų:	(719)	(574)

Pieno supirkimo punktų nuomos sąnaudos apskaitytos pardavimų savikainos straipsnyje. Kito turto veiklos nuomos sąnaudos apskaitytos pardavimų ir administracinėse sąnaudose (583 tūkst. Eur) ir pagamintos produkcijos savikainoje (120 tūkst. Eur) (2014 m. atitinkamai 452 tūkst. Eur ir 103 tūkst. Eur).

Būsimoji minimalūs nuomos mokėjimai gali būti pavaizduoti taip:

tūkst. Eur	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Pieno surinkimo punktų nuoma	-	-	-	-	-
Transporto priemonių, krautuvų ir kito turto veiklos nuoma	(764)	(724)	(368)	(37)	(12)
Iš viso veiklos nuomos sąnaudų:	(764)	(724)	(368)	(37)	(12)

Pieno surinkimo punktų nuomos sutartys nenumato sutarties nutraukimo apribojimų, todėl Įmonė pagal šias sutartis neturi ilgalaikių nuomos įsipareigojimų.

17. Išmokos darbuotojams

Išmokos darbuotojams apima išsipareigojimus darbuotojams, kurie palieka Įmonę sulaukę įprasto išėjimo į pensiją amžiaus. Dabartinę išsipareigojimų vertę Įmonė apskaičiuoja kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje. Atidėjinio suma prilygsta diskontuotiems būsimiems mokėjimams, atsižvelgiant į darbuotojų rotaciją ir yra susijusi su laikotarpiu, pasibaigusiu paskutinę ataskaitinių metų dieną.

tūkst. Eur	Apibrėžtų išmokų išsipareigojimas, grynąja verte
	2015 m.
Likutis sausio 1 d.	
Išaitinės pensijų išmokos	486
Jubiliejaus progos išmokos	17
Iš viso ilgalaikių išmokų darbuotojams sausio 1 d.	503
Pasikeitimas per metus:	
Apskaityta pelne (nuostoliuose)	281
Apskaityta kitose bendrosiose pajamose	-
Likutis gruodžio 31 d.	
Išaitinės pensijų išmokos	723
Jubiliejaus progos išmokos	61
Iš viso ilgalaikių išmokų darbuotojams gruodžio 31 d.	784

Pagrindinės prielaidos, naudojamos išmokų darbuotojams išsipareigojimui apskaičiuoti: 1,743 % diskonto norma, 5,3 %, 5,7 % ir 6,2 % metinis atlyginimo augimas atitinkamai 2016–2018 m., o vėlesniais laikotarpiais planuojamas 5 % metinis augimas.

	Numatomi svyravimai 2015 12 31	Įtaka išaitinėms pensijų išmokoms	Įtaka atidėjiniui, taikomam išmokoms jubiliejaus proga
Demografinės prielaidos (+)			
Darbuotojų kaita, nedarbingumas ir išankstinis išėjimas į pensiją	0,5 p.p.	(14)	(1)
Finansinės prielaidos (+)			
Diskonto norma	0,5 p.p.	(13)	(1)
Būsimųjų atlyginimų lygis	1 p.p.	27	2
Demografinės prielaidos (-)			
Darbuotojų kaita, nedarbingumas ir išankstinis išėjimas į pensiją	-0,5 p.p.	15	1
Finansinės prielaidos (-)			
Diskonto norma	-0,5 p.p.	13	1
Būsimųjų atlyginimų lygis	-1 p.p.	(24)	(2)

18. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai

Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai, apskaičiuoti taikant 15 % tarifą, yra priskiriami šiems straipsniams:

tūkst. Eur	Turtas		Įsipareigojimas		Grynoji vertė	
	2015 m.	2014 m.	2015 m.	2014 m.	2015 m.	2014 m.
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	-	-	384	414	384	414
Atsargų vertės sumažėjimas	(83)	-	-	-	(83)	-
Sąnaudų sukaupimai	(175)	(133)	-	-	(175)	(133)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(258)	(133)	384	414	126	281

Laikiniųjų skirtumų pasikeitimas per metus gali būti pavaizduotas taip:

tūkst. Eur	2015 01 01	Apskaityta pelne (nuostoliuose)	Apskaityta nuosavame kapitale	2015 12 31
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	414	(30)	-	384
Atsargų vertės sumažėjimas	-	(83)	-	(83)
Sąnaudų sukaupimai	(133)	(42)	-	(175)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	281	(155)	-	126

tūkst. Eur	2014 01 01	Apskaityta pelne (nuostoliuose)	Apskaityta nuosavame kapitale	2014 12 31
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	625	(211)	-	414
Sąnaudų sukaupimai	(131)	(2)	-	(133)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	494	(213)	-	281

Skirtumas tarp nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų mokesstinės ir finansinės verčių atsirado daugiausia dėl pastatų perkainojimo.

19. Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Finansinės priemonės		
Įsiskolinimai tiekėjams	10 012	10 209
Kitos mokėtinos sumos	282	213
	<hr/>	<hr/>
	10 294	10 422
Nefinansinės priemonės		
Gauti avansai	169	251
Atostoginių rezervas	1 635	1 617
Mokėtini mokesčiai ir socialinis draudimas	860	1 181
Mokėtini atlyginimai	620	595
	<hr/>	<hr/>
	3 284	3 644
	<hr/>	<hr/>
	13 578	14 066

20. Išvestinės finansinės priemonės

Įmonė 2011 m. sudarė palūkanų normos apsikeitimo sandorį su SEB banku, kuriuo iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų. Suma, nuo kurios yra keičiamasi palūkanomis, mažėja proporcingai pagrindiniam kreditui. Sutarties terminas yra 2016 m. liepos 26 d. Apsikeitimo sandorio tikroji vertė 2015 m. gruodžio 31 d. sudaro 30 tūkst. Eur (112 tūkst. Eur 2014 m. gruodžio 31 d.).

82 tūkst. Eur tikrosios vertės pokytis per 2015 m. (2014 m. – 110 tūkst. Eur) pripažintas pelno (nuostolių) finansinės veiklos pajamų straipsnyje.

Įmonė 2015 m. sudarė palūkanų normos apsikeitimo sandorį su DNB banku, kuriuo iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų. Suma, nuo kurios yra keičiamasi palūkanomis, mažėja proporcingai pagrindiniam kreditui. Sutarties terminas yra 2020 m. spalio 29 d. Apsikeitimo sandorio tikroji vertė 2015 m. gruodžio 31 d. sudaro 157 tūkst. Eur.

Tikrosios vertės pokytis per 2015 m., sudarantis 157 tūkst. Eur, yra apskaitytas pelno (nuostolių) finansinės veiklos sąnaudų straipsnyje.

21. Finansinės priemonės

Kredito, palūkanų normos, valiutos keitimo rizika atsiranda Įmonei vykdant veiklą normaliomis verslo sąlygomis.

Kredito rizika

Įmonėje įdiegta kredito politika, ir kredito rizika nuolat kontroliuojama. Finansinės būklės ataskaitos sudarymo dienai Įmonė turėjo keturis klientus, iš kurių gautina suma sudarė 40 % viso prekybinių gautinų sumų likučio. Prekybinės gautinos sumos turi būti apmokamos per 1–30 dienų. Iš nepastovių klientų yra reikalaujamas išankstinis apmokėjimas.

Gautinų sumų vertės sumažėjimas apskaičiuojamas įvertinant neatgautinų sumų dydį. Vertės sumažėjimas yra įvertinamas individualiai kiekvienam klientui. Įmonė, vertindama gautinas sumas, atsižvelgia į iš klientų gautus mokėjimus po finansinių metų pabaigos iki finansinių ataskaitų sudarymo dienos, ir tuo remdamasi apskaičiuoja abejotinų skolų vertės sumažėjimą.

21. Finansinės priemonės (tęsinys)

Kredito rizika (tęsinys)

Finansinio turto apskaitinė vertė parodo maksimalią kredito riziką. Maksimali kredito rizika finansinių ataskaitų datą buvo tokia:

tūkst. Eur	Apskaitinė vertė	
	2015 m.	2014 m.
Ilgalaikės gautinos sumos	290	31
Trumpalaikės gautinos sumos (12 pastaba)	10 454	15 183
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	551	716
	11 295	15 930

Finansinės būklės ataskaitos datai maksimalios kredito rizikos, susijusios su gautinomis sumomis, suskirstymas pagal geografines zonas gali būti toks:

tūkst. Eur	Apskaitinė vertė	
	2015 m.	2014 m.
Lietuva	6 584	10 938
Europos Sąjungos šalys	3 432	3 132
Rusija	62	329
Kitos šalys	666	815
	10 744	15 214

Gautinų sumų įsisenėjimas

Gautinų sumų įsisenėjimas finansinių ataskaitų datą gali būti išskaidytas taip:

tūkst. Eur	Bendra	Bendra
	suma	suma
	2015 m.	2014 m.
Neuždelstos	8 937	12 891
Uždelstos 0–30 dienų	1 260	1 980
Uždelstos 30–60 dienų	484	206
Uždelstos 61–90 dienų	42	35
Daugiau nei 90 dienų	21	102
	10 744	15 214

Įmonės vertinimu 2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d. Įmonėje gautinų sumų vertės sumažėjimo nebuvo.

21. Finansinės priemonės (tęsinys)

Užsienio valiutos kitimo rizika

Įmonė susiduria su užsienio valiutos kitimo rizika, susijusia su pardavimais, pirkimais ir paskolomis, kurie yra denominuoti kita nei Eur valiuta. Įmonė neturi reikšmingų pirkimų ir pardavimų kitomis valiutomis nei Eur, todėl užsienio valiutos keitimo rizika yra nereikšminga. Įmonė nenaudoja jokių finansinių priemonių tam, kad sumažintų užsienio valiutos keitimo riziką.

2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d. nėra jokių reikšmingų finansinio turto ir įsipareigojimų straipsnių, denominuotų kita nei Eur valiuta.

Likvidumo rizika

Žemiau pateikiami finansinių įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

2015 m. gruodžio 31 d.

tūkst. Eur	Sutartiniai					Daugiau nei 5 metai
	Likutinė vertė	grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6–12 mėnesių	2–5 metai	
Finansiniai įsipareigojimai						
Paskolos ir kitos finansinės skolos	30 800	33 201	2 300	2 901	21 400	6 600
Išvestinės finansinės priemonės	187	404	41	43	320	
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (19 pastaba)	10 294	10 294	10 294			
	41 281	43 899	12 635	2 944	21 720	6 600

2014 m. gruodžio 31 d.

tūkst. Eur	Sutartiniai					Daugiau nei 5 metai
	Likutinė vertė	grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6–12 mėnesių	2–5 metai	
Finansiniai įsipareigojimai						
Paskolos ir kitos finansinės skolos	34 049	35 017	14 132	2 298	18 587	-
Išvestinės finansinės priemonės	112	234	93	74	67	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (19 pastaba)	10 422	10 422	10 422	-	-	-
	44 583	45 673	24 647	2 372	18 654	-

21. Finansinės priemonės (tęsinys)

Likvidumo rizika (tęsinys)

Apskaičiuotų palūkanų normos, taikytos apskaičiuotų grynujų pinigų srautų diskontavimui, yra tokios:

	2015 m.	2014 m.
Paskolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai	1,3-1,95%	1,9–2,1 %

Įmonės politika yra turėti pakankamai pinigų ar jų ekvivalentų tam, kad padengtų einamuosius su veikla susijusius mokėjimus, įskaitant finansinių skolų mokėjimus.

Palūkanų normos rizika

Įmonė susiduria su palūkanų normos piniginių srautų rizika, kadangi Įmonės palūkanas uždirbančioms paskoloms taikomos kintamos palūkanos, susietos su EURIBOR.

Įmonės finansinėms priemonėms taikytų palūkanų normų išraiška finansinių ataskaitų datą yra tokia:

tūkst. Eur	Apskaitinė vertė	
	2015 m.	2014 m.
Priemonės su fiksuota palūkanų norma		
Nėra	-	-
	-	-

tūkst. Eur	Apskaitinė vertė	
	2015 m.	2014 m.
Priemonės su kintama palūkanų norma		
AB SEB, AB DNB bankai	-	3 248
Faktoringas	-	4 058
AB SEB, AB DNB bankai (ilgalaikis kreditas)	29 800	22 443
AB SEB, AB DNB bankai (kredito linija)	1 000	4 300
	30 800	34 049

Pagal šias sutartis taikoma palūkanų norma apskaičiuojama kaip tam tikro laikotarpio EURIBOR pridėdant kreditoriaus nustatytą maržą.

21. Finansinės priemonės (tęsinys)

Pinigų srautų jautrumo priemonėms, kurioms taikoma kintama palūkanų norma, analizė

Palūkanų normų pokytis 100 bazinių punktų finansinės būklės ataskaitos datą padidintų (sumažintų) pelną (nuostolius) žemiau nurodytomis sumomis. Šioje analizėje daroma prielaida, kad visi kiti kintamieji, ypač valiutų keitimo kursai, lieka pastovūs. Tokiu pat pagrindu padaryta analizė ir už 2014 m.

Įtaka tūkst. Eur	Pelnas (nuostoliai) už metus	
	100 bp padidėjimas	100 bp sumažėjimas
2015 m. gruodžio 31 d.		
Priemonės, kurioms taikoma kintama palūkanų norma	(308)	308
2014 m. gruodžio 31 d.		
Priemonės, kurioms taikoma kintama palūkanų norma	(340)	340

Įmonė 2011 m. bei 2015 m. sudarė palūkanų normos apsiskeitimo sandorius su bankais, kuriais iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų (žr. 20 pastabą).

Finansinių priemonių tikroji vertė

Tikroji vertė apibrėžiama kaip suma, už kurią priemonė gali būti iškeista esamu momentu sudaromu sandoriu tarp ketinančių tai daryti šalių, esant galiojančioms rinkos sąlygoms, išskyrus priverstinio pardavimo ar likvidacinius sandorius.

2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d. Įmonės finansines priemones, apskaitomas tikrąja verte, sudarė palūkanų normos apsiskeitimo sandoriai su bankais. Rinkos kaina buvo apskaičiuota remiantis rinkos uždarymo kainomis, buvusiomis 2015 m. gruodžio 31 d. Apskaityta vertė neatspindi skirtumo tarp kainų pasiūlos ir paklausos ir nevertina konkretaus kliento nei jo kreditingumo. Pagal tikrosios vertės hierarchiją, ši priemonė yra priskirtina 3-io lygio tikrajai vertei.

Pagrindinis turtas ir įsipareigojimai, apskaitomi kitaip negu tikrąja verte, yra išduotos paskolos ir gautinos sumos iš klientų, paskolos, mokėtinos finansų institucijoms bei prekybos skolos, kurie apskaitomi amortizuota savikaina.

Finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

Prekybos ir kitos gautinos ir mokėtinos sumos, bei skolinimosi lėšos. Įmonės vadovybės nuomone, prekybos ir kitų gautinų ir mokėtinų sumų, taip pat skolinimosi lėšų apskaitinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms, nes prekybos ir kitos gautinos ir mokėtinos sumos yra trumpalaikės, o skolinimosi lėšos yra susijusios su kintama palūkanų norma. Pagal tikrosios vertės hierarchiją šis finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra priskirtini 3-io lygio tikrajai vertei.

Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai. Grynujų pinigų ir jų ekvivalentų apskaitinės vertės yra lygios jų tikrosioms vertėms. Pagal tikrosios vertės hierarchiją ši priemonė yra priskirtina 1-o lygio tikrajai vertei.

22. Pirkimų įsipareigojimai

2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturi jokių reikšmingų pirkimo įsipareigojimų.

23. Susijusios šalys

Sandoriai tarp susijusių šalių gali būti pateikti taip:

tūkst. Eur	2015 m.			2014 m.		
	Parama ir pardavimai	Pirkimai	Gautinos paskolos	Parama ir pardavimai	Pirkimai	Gautinos paskolos
VŠĮ „SSK“ (1)	354			526		
UAB „Žaibo ratas Vilnius“ (2)		174			104	
Vadovybė (3)		78	261		89	261
	354	252	261	526	193	261

- (1) AB „Pieno žvaigždės“ yra vienintelis krepšinio klubo VŠĮ „SSK“ dalininkas ir teikia paramą. 2015 m. Įmonės suteikta parama sudarė 354 tūkst. Eur (2014 m. – 526 tūkst. Eur).
- (2) UAB „Žaibo ratas Vilnius“ yra susijusi įmonė per AB „Pieno žvaigždės“ valdybos narį. UAB „Žaibo ratas Vilnius“ teikia automobilių nuomos paslaugas.
- (3) Įmonė perka konsultacines paslaugas iš valdybos nario. Be to, 2015 m. gruodžio 31 d. bei 2014 m. gruodžio 31 d. vadovybės nariui yra suteikta 261 tūkst. Eur paskola (žr. 12-ą pastabą).
- (4) 2015 m. iš susijusių šalių buvo grąžinta 115 tūkst. Eur (2014 m. – 116 tūkst. Eur) paskolų, kurios praėjusiais laikotarpiais buvo nurašytos per savininkų nuosavybę. Pajamos yra apskaitytos tiesiogiai savininkų nuosavybėje kaip kitos pajamos.

Mokėtinos sumos susijusioms šalims 2015 m. gruodžio 31 d. yra tokios: UAB „Žaibo ratas Vilnius“ – 8 tūkst. Eur (2014 m. – 10 tūkst. Eur).

Pirkimai ir pardavimai su susijusioms šalims buvo atlikti įprastinėmis rinkos sąlygomis.

Atlyginimai vadovybei yra įtraukti į pardavimų ir administracinių sąnaudų straipsnį, „Personalo išlaikymo sąnaudos“ (žr. 3 pastabą):

tūkst. Eur	2015 m.	2014 m.
Atlyginimų vadovybei sąnaudos	444	455
Atlyginimai vadovybei, atskaičius mokesčius	257	264
Tantjemos valdybos nariams	210	145

Atlyginimų vadovybei sąnaudas sudaro priskaičiuotas atlyginimas ir socialinio draudimo priskaitymai, mokami Įmonės.

Vadovybė susideda iš generalinio direktoriaus, generalinio direktoriaus pavaduotojo, verslo plėtros direktoriaus, finansų direktoriaus ir vyriausiosios buhalterės.

24. Įvykiai po finansinės būklės ataskaitos sudarymo datos

Po finansinės būklės ataskaitos sudarymo datos neįvyko jokių reikšmingų įvykių, kurie galėtų turėti esminės įtakos 2015 m. gruodžio 31 d. finansinėms ataskaitoms arba juos būtų reikalinga atskleisti šiose finansinėse ataskaitose.

25. Neapibrėžtumai

Jokių reikšmingų neapibrėžtumų, susijusių su Įmone, nėra.

Už laikotarpį nuo 2011 iki 2015 metų mokesčių inspekcija nėra atlikusi Įmonės pilno mokesčio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu patikrinti Įmonės apskaitos registrus ir įrašus už 5 metus, einančius prieš ataskaitinį mokesčio laikotarpį, bei gali apskaičiuoti papildomus mokesčius ir sankcijas. Įmonės vadovybei nėra žinoma apie jokiais aplinkybėmis, dėl kurių Įmonei galėtų būti apskaičiuoti papildomi reikšmingi mokesčių įsipareigojimai.

AB „Pieno žvaigždės“

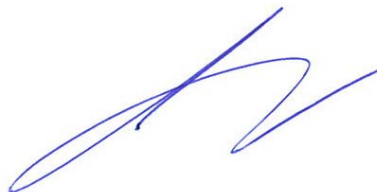
Atsakingų asmenų patvirtinimas

2016 m. vasario 26 d.
Vilnius

Dėl 2015 m. metinio pranešimo ir finansinių ataskaitų rinkinio (toliau – finansinės ataskaitos) sudarymo

Mes, žemiau pasirašę AB „Pieno žvaigždės“ generalinis direktorius Aleksandr Smagin ir finansų direktorius Audrius Statulevičius patvirtiname, kad, mūsų žiniomis, finansinės ataskaitos, sudarytos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai parodo emitento turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius ir pinigų srautus. Metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, emitento būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Generalinis direktorius

Aleksandr Smagin

Finansų direktorius

Audrius Statulevičius

AKCINĖ BENDROVĖ „PIENO ŽVAIGŽDĖS“

2015 m. METINIS PRANEŠIMAS

1. BENDRA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ

1.1 Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas.

Pranešimas parengtas už 2015 finansinius metus.

1.2. Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys

Pavadinimas	AB „Pieno žvaigždės“
Teisinė–organizacinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistruota	Bendrovė įregistruota 1998 m. gruodžio 23 d.
Įmonės kodas	124665536
PVM mokėtojo kodas	LT246655314
Išstatinis kapitalas	14 393 981,51eurų, padalintas į 49 634 419 paprastąsias vardines 0,29 euro nominalios vertės akcijas.
Adresas	Perkūnkiemio g. 3, LT-12127 Vilnius, Lietuvos Respublika
Telefonas	(+370 5) 246 14 14
Faksas	(+370 5) 246 14 15
Elektroninis paštas	info@pienzvaigzdes.lt
Interneto puslapis	www.pienozvaigzdes.lt

1.3. Emitento pagrindinės veiklos pobūdis

Pieno produktų gamyba.

1.4. Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

AB „Pieno žvaigždės“ yra pasirašiusi sutartį su AB FMI „Finasta“ (VPK licencijos Nr.: A 087, adresas: Maironio g. 11, Vilnius, telefonas (8-5) 278 68 33, faksas (8-5) 278 68 38) dėl bendrovės išleistų vertybinių popierių apskaitos tvarkymo.

1.5. Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

1.5.1. AB „Pieno žvaigždės“ paprastosios vardinės akcijos įtrauktos į Nasdaq Baltic biržos Oficialųjį vertybinių popierių prekybos sąrašą.

Akcijų rūšis – paprastosios vardinės;

Akcijų skaičius – 49 634 419;

Bendra nominali vertė – 14 393 981.51 eurų;

VP ISIN kodas – LT0000111676.

1.5.2. 2015 m. gruodžio 31 d. AB „Pieno žvaigždės“ turėjo supirkusi 4 500 000 nuosavų akcijų.

2. LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO 25 STRAIPSNYJE NURODYTA INFORMACIJA

2.1. Objektivi įmonės būklės, veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga, pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais įmonė susiduria, apibūdinimas

AB „Pieno žvaigždės“ įkurta 1998 m. gruodžio 23 d. susijungus Lietuvoje savarankiškai veikusioms pieno perdirbimo įmonėms AB „Mažeikių pieninė“ bei AB „Pasvalio sūrinė“. Vėliau buvo prijungta AB „Kauno pienas“ ir 2004 m. AB „Panevėžio pienas“. Šiandien tokia struktūra leidžia specializuoti gamybą atskiruose filialuose, pasiekiant aukščiausią efektyvumo lygmenį ir tolygiai paskirstant žaliavinio pieno surinkimo pajėgumus šalyje.

AB „Pieno žvaigždės“ yra didžiausia Lietuvos pieno perdirbimo įmonė, kuri šiuo metu gamina daugiau nei 500 pavadinimų produktų. Bendrovės produkcija skirta ne tik vietinei rinkai, bet ir eksportuojama į Europos Sąjungos, NVS, Azijos šalis. Fermentiniai sūriai, išrūgų miltai ir švieži pieno produktai yra pagrindiniai AB „Pieno žvaigždės“ eksporto rinkoms gaminami produktai, užsitarnavę pripažinimą nepriekaištinga kokybe. Jiems suteikti tarptautiniai produkto kokybės sertifikatai.

Emitento pagrindinė veikla – pieno perdirbimas. Šis verslas yra rizikingas dėl galimų pokyčių žaliavos ir produktų rinkose, konkurencijos, taip pat galimų teisinių, politinių, technologinių bei socialinių pokyčių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su Emitento verslu, kas gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento pagrindinė žaliava yra pienas, kurio pardavimo perdirbimui kiekis Europos Sąjungos pieno gamintojams yra apribotas nacionalinėmis pieno kvotomis. Žaliavos tiekimo apribojimas gali turėti įtakos žaliavos trūkumui bei žaliavos kainų kilimui. Šie pokyčiai gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento verslas (ypatingai pieno surinkimas ir pristatymas) yra daug darbo jėgos reikalaujanti veikla. Darbuotojų trūkumas ir jų atlyginimų didėjimas gali neigiamai paveikti Emitento veiklos rezultatus.

Informacija apie finansines rizikas yra pateikta metinių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 21 pastaboje.

AB „Pieno žvaigždės“ įdiegta integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001:2008 ir ISO 14001:2004 standartų reikalavimus. Nuo 2012 m. kovo mėn. pradėta diegti maisto saugos vadybos sistema, atitinkanti ISO 22000:2005 standarto reikalavimus. 2013 m. gruodžio mėn. filialui Pasvalio sūrinė išduotas sertifikatas, patvirtinantis, kad filiale įdiegta maisto saugos sistema atitinka FSSC 22000 reikalavimus. Kiti trys AB „Pieno žvaigždės“ filialai maisto saugos sistemos įdiegimą užbaigė ir sertifikavo savo veiklą pagal FSSC 22000 reikalavimus 2015 metų pradžioje.

Pieno gaminių kokybės ir ypač jų saugos užtikrinimas, t. y. nekenksmingumas vartotojui, yra vienas iš pagrindinių Bendrovės uždavinių. Bendrovėje veikianti maisto saugos sistema leidžia valdyti nustatytus pavojus ir rizikos veiksnius bei svarbius kontrolės taškus, kurie susiję su pieno gaminių gamybos procesais, transportavimu ir vartojimu, pagerina kokybės kontrolę. Bendrovėje yra parengtos, įdiegtos ir veikia programos, kuriose numatytos sąlygos, priemonės ir elgsenos taisyklės, užkertančios kelią biologinei, cheminei, fizinei ar alerginei taršai, užtikrinančios pieno gaminių saugą ir kokybę.

1998–2002 m. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba AB „Pieno žvaigždės“ filialams išdavė eksporto į Europos Sąjungą patvirtinimus, kurie suteikia teisę eksportuoti pieno gaminius, paženklintus identifikavimo ženklu, į ES šalis. Be to, visi Bendrovės filialai yra patvirtinti eksportui į Rusiją bei Baltarusiją.

Pirminis kokybės vadybos sistemos sertifikavimas Bendrovės filialuose buvo atliktas 2002 m., kuomet buvo išduoti sertifikatai, liudijantys, kad filialuose yra sukurta, įforminta dokumentais, įgyvendinta ir prižiūrima kokybės vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001 standarto reikalavimus. Sertifikacinį auditą atliko ir filialams sertifikatus išdavė tarptautinė sertifikavimo įmonė TUV CERT. Per 2005–2006 m. į kokybės vadybos sistemą buvo integruota aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 14001 standarto reikalavimus, ir 2007 m. vasario mėn. AB „Pieno žvaigždės“ gavo sertifikatą, patvirtinantį, kad Bendrovėje veikia integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001 ir ISO 14001 standartų reikalavimus. Kasmet sertifikavimo įmonė Bendrovėje atlieka priežiūros auditus, o kas 3 metai atliekamas sistemos persertifikavimas. AB „Pieno žvaigždės“ siekia nuolat gerinti ir efektyvinti savo veiklą ir procesus, todėl norėdama efektyviau išnaudoti išorės auditų rezultatus įmonės gerinimui 2013 m. AB „Pieno žvaigždės“ pakeitė sertifikavimo įstaigą. Nuo 2013 m. vadybos sistemų išorės auditus atlieka sertifikavo įstaiga DNV.

Bendrovės filialai „Kauno pienas“ ir „Panevėžio pienas“ yra sertifikuoti ekologiškų produktų gamybai (ekologiški jogurtai, ekologiška varškė, ekologiškas varškės sūris, ekologiškas pienas, ekologiška grietinė). Patvirtinimą, jog įmonė atitinka reikalavimus, kasmet atlikus patikrinimą, išduoda VŠĮ „Ekoagros“. Gaminant ekologiškus pieno gaminius griežti reikalavimai keliami ne tik gamybos procesams, bet ir jų sudėtinėms dalims. Sertifikuoti ekologiški gaminiai ženklinami papildoma informacija: ekologiškų produktų sertifikavimo ženklu, sertifikavimo įstaigos kodu, nuoroda, kur užaugintos gaminių sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos.

Bendrovės kai kuriems gaminiams suteikti specifiniai HALAL (išrūgų milteliams ir grietinėlei) ir KOSHER (išrūgų milteliams) kokybės sertifikatai.

Bendrovės vadovybė yra įsipareigojusi gaminti saugius ir kokybiškus pieno gaminius, atitinkančius vartotojų poreikius ir lūkesčius, darant kuo mažesnę poveikį aplinkai. Tai apibrėžta Bendrovės maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politikoje.

2.2. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė, su aplinkos ir personalo klausimais susijusi informacija

Pagrindiniai veiklos rodikliai, mln. EUR	2015 12 31	2014 12 31
Apyvarta	163,8	239,6
Bendrasis pelnas	33,4	37,3
Pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir amortizaciją (EBITDA)	11,9	15,0
Pelnas prieš mokesčius	3,2	5,6
Investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus suma	3,4	5,7
Vidutinis darbuotojų skaičius	1 805	1 950
Supirka natūralaus pieno, tūkst. t	304,1	384,8
Supirka pieno pagal bazinius rodiklius, tūkst. t	368,2	464,2

Pagrindiniai įmonės kokybės ir aplinkos vadybos principai:

- kokybės vadybos sistema orientuota į vartotoją, didelis dėmesys skiriamas vartotojo poreikių ir lūkesčių užtikrinimui;
- privaloma laikytis švaresnės gamybos principų; identifikuoti ir valdyti tuos aspektus, kurie daro reikšmingą poveikį aplinkai, užtikrinti tinkamą pasirengimą avarinėms situacijoms;
- Bendrovės vadovybė nustato vieningus tikslus ir uždavinius. Vadovai sukuria Bendrovėje tokią atmosferą, kurioje, siekiant tikslų, dalyvauja visi darbuotojai;
- į Bendrovės veiklą įtraukiami visų lygių darbuotojai;
- visa Bendrovės veikla ir su ja susiję išteklių yra valdomi kaip procesas;
- tarpusavyje susiję procesai apibrėžiami, suvokiami ir valdomi kaip sistema, o tai didina įmonės rezultatyvumą ir veiksmingumą;
- Bendrovės tikslas – nuolatinis gerinimas. Gerinimo veikla yra suderinta su Bendrovės strategija, o kiekvienas dirbantis siekia nuolat gerinti produktus, procesus, sistemas;
- rezultatyvūs sprendimai pagrindžiami duomenų ir informacijos analize;
- didelis dėmesys skiriamas ryšiams su tiekėjais.

ISO 9001 ir ISO 14001 sertifikatų turėjimas įrodo, kad Bendrovėje struktūra, atsakomybė ir įgaliojimai yra apibrėžti, procesai ir procedūros aprašyti, pagrindiniai dokumentai kontroliuojami ir nuolat atnaujinami, patikrinimai ir kontrolės veiksmai reguliariai atliekami, neatitiktys identifikuojamos, analizuojamos ir taisomos, užtikrinama neatitiktųjų ir avarių prevencija, mažinamas neigiamas poveikis aplinkai.

Bendrovėje aukščiausia vadovybė kasmet peržiūri ir patvirtina maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politiką.

2.3. Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie metinėse finansinėse ataskaitose pateiktus duomenis

Metinėse finansinėse ataskaitose pateikti duomenys yra pakankami, išsamūs ir papildomai neaiškinami.

2.4. Visų įmonės įsigytų ir turimų savų akcijų skaičius bei jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

2015 metų pabaigoje Bendrovė turėjo įsigijusi 4 500 000 vnt. savų akcijų, kas sudaro 9,07% akcinio kapitalo.

2.5. Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų skaičius bei jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

Per 2015 metus Bendrovė įsigijo 4 500 000 vnt. savų akcijų, kas sudaro 9,07% akcinio kapitalo.

2.6. Informacija apie apmokėjimą už savas akcijas, jeigu jos įsigyjamoms ar perleidžiamoms už užmokestį

Per 2015 metus Bendrovė sumokėjo 6 660 000 eurus už įsigytas savas akcijas (1,48 euro už vieną akciją).

2.7. Įmonės savų akcijų įsigijimo per ataskaitinį laikotarpį priežastys

Per 2015 metus Bendrovė pirko savas akcijas su tikslu biržoje stabilizuoti akcijų kainą.

2.8. Informacija apie įmonės filialus ir atstovybes

AB „Pieno žvaigždės“ struktūroje yra 4 gamybiniai filialai:

- ✓ Filialas „Kauno pienas“, Taikos pr. 90, LT-51181 Kaunas;
- ✓ Filialas „Mažeikių pieninė“, Skuodo g. 4, LT-89100 Mažeikiai;
- ✓ Filialas „Pasvalio sūrinė“, Mūšos g. 14, LT-39104 Pasvalys;
- ✓ Filialas „Panevėžio pienas“, Tinklų g. 9, LT-35115 Panevėžys.

2.9. Svarbūs įvykiai, buvę nuo praėjusių finansinių metų pabaigos

Jokių reikšmingų įvykių, įvykusių po finansinių metų pabaigos, nebuvo.

2.10. Įmonės veiklos planai ir prognozės

AB „Pieno žvaigždės“ pagrindiniai tikslai 2016 metams:

- ✓ Siekiama 2016 metų apyvarta apie 173 mln. eurų;

2.11. Informacija apie įmonės tyrimų ir plėtros veiklą

Įmonė pastoviai vykdo investicijas ir ieško būdų, kaip užtikrinti pastovų augimą bei geresnį veiklos efektyvumą.

2.12. Įmonės finansinės rizikos valdymo tikslai, naudojamos numatomų sandorių pagrindinių grupių apsidraudimo priemonės, kurioms taikoma apsidraudimo sandorių apskaita, ir įmonės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastai

Įmonės finansinės rizikos valdymo tikslai yra pateikti finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje. Įmonės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastai yra pateikiami finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 21 pastaboje.

Informacija apie įmonės naudojamus išvestinius finansinius instrumentus yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 20 pastaboje.

3. KITA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ

3.1. Emitento įstatinio kapitalo struktūra

Juridinių asmenų registre įregistruotas 14 393 981,51 eurų įstatinis kapitalas. Jis padalytas į 49 634 419 paprastąsias vardines 0,29 euro nominalios vertės akcijas. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos. Vertybinių popierių perleidimo apribojimai netaikomi. Akcijų suteikiamos pagrindinės teisės yra pateiktos finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 14 pastaboje.

3.2. Vertybinių popierių perleidimo apribojimai

Bendrovėje vertybinių popierių perleidimo apribojimų nėra.

3.3. Atliktos investicijos

Per 2015 metus įmonė atliko investicijų už 3,4 mln. eurų. Buvo investuota į gamybinės įrangos ir transporto parko atnaujinimą ir modernizavimą.

3.4. Akcininkai

Naujausiais turimais duomenimis (2015 m. gruodžio 31 d.) Bendrovėje iš viso buvo 3 688 akcininkai.

Akcininkai, turintys daugiau kaip 5 % AB „Pieno žvaigždės“ įstatinio kapitalo ir balsų:

Akcininkas	Turimų akcijų skaičius	Įstatinio kapitalo dalis %	Balsų dalis, %	Balsų dalis su kartu veikiančiais asmenimis, % *
ŽŪKB „Smilgelė“ J. Tumo Vaižganto 8/27-3, Vilnius, į.k. 2490652	6.710.200	13,52%	14,87%	-
UAB „Agrolitas Imeks Lesma“ Laisvės pr 125, Vilnius, į.k. 2191855	6.195.459	12,48%	13,73%	-
SEB Estonia AS custodian for Bank of Austria, Tornimae 2 15010, Tallinn	4.122.022	8,30%	9,13%	-
Swedfund International Sveavagen 24- 26, Box 3286, SE-103 65 Stockholm, Sweden	2.985.477	6,01%	6,61%	-
Kvaraciejus Julius	7.085.907	14,28%	15,70%	32,36%
Regina Kvaraciejienė	2.126.959	4,29%	4,71%	32,36%
Klovas Voldemaras	3.142.567	6,33%	6,96%	32,36%
Klovienė Danutė	878.328	1,77%	1,95%	32,36%
Smagin Aleksandr	1.323.536	2,67%	2,93%	32,36%
Rogoža Gžegož	46.150	0,09%	0,10%	32,36%

* Kartu veikiančiais asmenimis laikomi valdybos nariai ir jų sutuoktiniai

3.5. Visi akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos emitentas žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės

Emitentui nėra žinoma apie akcininkų tarpusavio susitarimus, kuriais galėtų būti apribotas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisė. Bendrovėje nėra akcininkų turinčių specialias kontrolės teises.

3.6. Darbuotojai

	2015 12 31	2014 12 31
Vidutinis darbuotojų skaičius	1 805	1 950
Su aukštuoju išsilavinimu	395	428
Su aukštesniuoju išsilavinimu	410	452
Su viduriniu išsilavinimu	870	940
Su nebaigtu viduriniu išsilavinimu	130	130
	2015 12 31	2014 12 31
Vidutinis darbuotojų skaičius	1 805	1 950
Vadovaujančio personalo	80	80
Specialistų	314	320
Darbininkų	1 411	1 550
	2015 12 31	2014 12 31
Vidutinis atlyginimas, Eur (neatskaičius mokesčių)		
Vadovaujančio personalo	1 805	1 711
Specialistų	897	815
Darbininkų	632	623

3.7. Emitento organų įgaliojimai išleisti ir supirkti akcijas

Sprendimus dėl naujų akcijų išleidimo priima visuotinis akcininkų susirinkimas teisės aktų nustatyta tvarka. Sprendimus dėl savų akcijų supirkimo taip pat priima visuotinis akcininkų susirinkimas teisės aktų nustatyta tvarka. Akcininkų susirinkimas gali pavesti įmonės valdybai nustatyti konkrečius akcijų supirkimo terminus, kiekius ir kainas.

3.8. Emitento valdymo organai

AB „Pieno žvaigždės“ įstatai keičiami ir įmonės valdyba renkama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma.

Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas. Bendrovės valdyba sudaroma iš 7 (septynių) narių 4 metų laikotarpiui. Valdyba iš narių renka valdybos pirmininką.

Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo tvarka bei kiti su visuotinio akcininkų susirinkimo veikla ir priimamais sprendimais susiję klausimai, taip pat valdybos ir Bendrovės vadovo kompetencija, rinkimo (skyrimo) ir atšaukimo tvarka bei kiti su valdybos ir Bendrovės vadovo veikla susiję klausimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.

Valdyba

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Paul Bergqvist	pirmininkas	-	-	2012 04 27	2016 04 27
Hans Mideus	narys	-	-	2012 08 28	2016 04 27
Julius Kvaraciejus	narys	7 085 907	14,28	2012 04 27	2016 04 27
Voldemaras Klovas	narys	3 142 567	6,33	2012 04 27	2016 04 27
Aleksandr Smagin	narys	1 323 536	2,67	2012 04 27	2016 04 27
Audrius Statulevičius	narys	-	-	2012 04 27	2016 04 27
Gžegož Rogoža	narys	46 150	0,09	2012 04 27	2016 04 27

Administracija

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %
Aleksandr Smagin	Gen. direktorius	1 323 536	2,67
Audrius Statulevičius	Finansų direktorius	-	-

Informacija apie valdymo organams priskaičiuotas pinigų sumas ir sandorius su valdymo organų nariais yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 23 pastaboje.

3.9. Bendrovėje sudarytų komitetų nariai

Bendrovėje yra sudarytas audito komitetas

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Jūratė Zarankienė	Pirmininkė	-	-	2015 04 29	2016 04 29
Danutė Kairevičienė	Narė	-	-	2015 04 29	2016 04 29

3.10 Visi reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra emitentas ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus emitento kontrolei

Nėra tokių susitarimų.

3.11 Visi emitento ir jo organų narių, sudarytų komitetų narių ar darbuotojų susitarimai, numatantys kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties

Įmonės vadovybei būtų išmokamos iki dvylikos mėnesių išeitinės kompensacijos.

3.12. Informacija apie didesnius susijusių šalių sandorius

(Nuosavybės vertybinių popierių emitentai papildomai turi pateikti informaciją apie didesnius susijusių šalių sandorius – nurodyti šių sandorių sumas, susijusių asmenų santykių pobūdį ir kitą informaciją apie sandorius, kuri yra būtina norint suprasti bendrovės finansinę padėtį, jeigu tokie sandoriai yra reikšmingi arba buvo sudaryti ne įprastomis rinkos sąlygomis. Informacija apie atskirus sandorius gali būti apibendrinama pagal jų pobūdį, išskyrus atvejus, kai, norint suprasti sandorių tarp susijusių asmenų poveikį bendrovės finansinei padėčiai, būtina pateikti atskirą informaciją. Sąvoka „susijęs asmuo“ turi tokią pačią reikšmę, kaip ir emitento taikomuose apskaitos standartuose)

Daugiau informacijos apie sandorius su susijusiomis šalimis yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (23 pastaba).

3.13. Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį emitento vardu sudarytus žalingus sandorius

Tokių sandorių sudaryta nebuvo.

4. INFORMACIJA APIE TAI, KAIP LAIKOMASI BENDROVIŲ VALDYMO KODEKSO

Informacija apie tai, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso pateikiama priede prie šio metinio pranešimo. (Priedas Nr.1)

5. DUOMENYS APIE VIEŠAI SKELBTĄ INFORMACIJĄ

Visą viešai skelbtą informaciją galima rasti www.pienozvaigzdes.lt.

2016.02.26	AB „Pieno žvaigždės“ 2015 metų dvylikos mėnesių neaudituoti finansiniai rezultatai
2016.01.08	Dėl tarpinės informacijos skelbimo
2015.12.30	Pranešimas apie akcijų paketo netekimą
2015.12.23	Pranešimas apie akcijų paketo įgijimą
2015.12.23	Lietuvos banko sprendimas dėl AB „Pieno žvaigždės“ informacijos atskleidimo tyrimo rezultatų
2015.12.03	Pranešimas apie akcijų paketo netekimą
2015.11.30	AB „Pieno žvaigždės“ 2015 metų devynių mėnesių neaudituoti finansiniai rezultatai
2015.11.26	AB Pieno žvaigždės savų akcijų supirkimas
2015.11.11	AB „Pieno žvaigždės“ visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai
2015.11.11	AB Pieno žvaigždės sprendimas dėl savų akcijų supirkimo
2015.10.20	AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų susirinkimo šaukimas
2015.09.30	Pranešimas apie vadovų sandorius
2015.08.31	AB „Pieno žvaigždės“ 2015 metų šešių mėnesių neaudituoti tarpinė ataskaita
2015.08.04	AB „Pieno žvaigždės“ 2015 metų šešių mėnesių ir II ketvirčio neaudituoti finansiniai rezultatai
2015.05.29	AB „Pieno žvaigždės“ 2015 metų trijų mėnesių neaudituoti finansiniai rezultatai
2015.04.30	AB „Pieno žvaigždės“ 2014 metų finansiniai rezultatai
2015.04.29	AB „Pieno žvaigždės“ visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai
2015.04.07	AB „Pieno žvaigždės“ visuotinio akcininkų susirinkimo šaukimas
2015.02.28	AB „Pieno žvaigždės“ 2014 metų dvylikos mėnesių neaudituoti finansiniai rezultatai

6. KITA INFORMACIJA

Papildomos informacijos, kuri turėtų būti atskleidžiama pagal įmonių veiklą reglamentuojančius įstatymus, kitus teisės aktus ar įmonės įstatus, ir kuri nebūtų atskleista šiame metiniame pranešime bei metinėse finansinėse ataskaitose – nėra.

Priedas Nr. 1

**AB „Pieno Žvaigždės“ pranešimas apie Nasdaq Baltic vertybinių popierių
biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi**

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTU ALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos.		
Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovė prognozes pateikia esminių įvykių pranešimo forma per centrinę reglamentuotos informacijos bazę, tačiau kai kurių strategijos momentų negali iš anksto viešai atskleisti dėl konkurencinės kovos rinkoje.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	
II principas: Bendrovės valdymo sistema		
Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.	Ne	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma. Valdybos kontrolę atlieka visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriam valdyba atsiskaito.
2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Bendrovės kolegialus valdymo organas yra valdyba.
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Ne	Bendrovės kolegialus valdymo organas yra valdyba. Bendrovės akcininkai kolegialaus priežiūros organo nesudaro.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai	Taip	Kadangi Bendrovė nesudaro kolegialaus priežiūros organo, III ir IV principai taikomi valdybai,

<p>turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.¹</p>		<p>kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.</p>
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šioms organams priimant sprendimus.²</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyboje yra septyni valdybos nariai kurie atstovauja visų pagrindinių akcininkų interesus. Toks valdybos narių skaičius yra pakankamas ir užtikrina, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti valdybai priimant sprendimus.</p>
<p>2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai renkami maksimaliai teisės aktų numatyta ketverių metų kadencijai. Jokių apribojimų jų perrinkimui nėra.</p>
<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės vadovas nėra valdybos pirmininkas. Kliūčių vykdyti nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai nėra.</p>
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė atskleidžia informaciją apie kandidatus į bendrovės kolegialų organą. Akcininkų struktūroje nėra dominuojančių akcininkų. Visos aktyvios</p>

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (pavyzdžiui, komitetų formavimas), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

		akcininkų grupės turi savo atstovus valdyboje.
3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	Taip	Informacija apie esamus bendrovės kolegialaus organo narius yra pateikiama bendrovės metiniame pranešime. Prieš būsimus kolegialaus organo narių rinkimus teisės aktuose numatyta informacija apie juos pateikiama kartu su susirinkimo medžiaga.
3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.	Taip	Informacija apie esamus bendrovės kolegialaus organo narius yra pateikiama bendrovės metiniame pranešime. Prieš būsimus valdybos narių rinkimus teisės aktuose numatyta informacija apie juos pateikiama kartu su susirinkimo medžiaga.
3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.	Taip	Bendrovės kolegialaus organo nariai turi ilgametę patirtį bendrovių valdyme, įvairiapusių žinių, ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.

<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialaus organo nariai turi ilgametę bendrovių valdymo patirtį. Jei būtų išrinkti nauji bendrovės valdybos nariai, jie būtų supažindinami su situacija bendrovėje, bei valdymo ypatumais.</p>
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>Taip</p>	<p>Du iš septynių valdybos narių yra nepriklausomi nariai.</p>
<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 	<p>Taip</p>	

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formulė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p>		
<p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	Taip	
<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	Taip	<p><i>Remiantis 3.7. punkte nurodytais nepriklausomumo kriterijais, nepriklausomais valdybos nariais laikome:</i></p> <p>- Paul Bergqvist - valdybos pirmininkas;</p> <p>- Hans Mideus - valdybos narys;</p>
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištisus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	Taip	<p><i>Kriterijai tenkinami ištisus metus.</i></p>

3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų ⁶ . Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Taip	
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę. ⁸	Taip	<i>Bendrovės vadovas ne rečiau kaip kartą per ketvirtį pateikia ataskaitas kolegialiam valdymo organui, bei gauna jo rekomendacijas. Bendrovės valdyba tvirtina vadovo paruoštą metinį pranešimą.</i>
4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).	Taip	<i>Bendrovės valdybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</i>
4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų išsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius išsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje ⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.	Taip	<i>Kolegialaus organo nariai jiems skirtas funkcijas vykdo tinkamai: aktyviai dalyvauja kolegialaus organo posėdžiuose ir skiria pakankamai laiko savo, kaip kolegialaus nario, pareigų vykdymui. Visuose šauktuose kolegialaus organo posėdžiuose kvorumas buvo.</i>

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluoatė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniui valdymo organui – vadovui.

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežtinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančią kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmoniškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹¹. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetas. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	<p>Ne</p>	<p><i>Bendrovėje sudaromas tik audito komitetas.</i></p>

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

¹¹ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekiami susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	Taip	
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p> <p>Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.</p>	Ne	Audito komitetą sudaro du nariai.
<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	Taip	Metinis audito komiteto pranešimas teikiamas Įmonės valdybai ir akcininkų susirinkimui.
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	Taip	

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąją vadovybę, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Neaktualu	Pažymėta „neaktualu“, nes Skyrimo komitetas nėra sudaromas.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; 3) turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui; 4) reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą; 5) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų; 6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo); 7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti 	Neaktualu	Pažymėta „neaktualu“, nes Atlyginimų komitetas nėra sudaromas.

<p>vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p> <p>4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito komitetas paskirtas ir patvirtintas akcininkų susirinkime.</p>

<p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	Ne	

<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>5.1. Bendrovės kolegialiams priežiūros ir valdymo organams (šiuose principuose sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje šią nuostatą įgyvendina kolegialus organas - valdyba.</p>
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹²</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per metų ketvirtį.</p>
<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdyba atlieka kolegialių organų darbą</p>
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės įstatinį kapitalą sudarančios paprastosios vardinės akcijos visiems bendrovės akcijų savininkams suteikia vienodas teises.</p>

¹² Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	
6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą ¹³ . Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Taip	Pagrindiniai Bendrovės akcininkai yra atstovaujami valdyboje, kuri ir priima pagrindinius sprendimus.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.	Taip	Visi Bendrovės akcininkai informuojami apie visuotinio akcininkų susirinkimo datą, vietą ir laiką. Visiems Bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo sudaroma galimybė gauti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke.
6.5. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	Taip	
6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	
6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovei rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.	Ne	

¹³ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvartomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas		
Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.		
7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	Taip	
7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.	Taip	
7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.	Taip	
7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.	Taip	
VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika		
Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.		
8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovės atlyginimų politika nėra viešinama.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.

<p>8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams; 4) metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas; 5) pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpius; 6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką; 9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte; 10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte; 11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį. 12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; 13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos. 	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. 	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.

<p>8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <p>1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;</p> <p>2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.</p>	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
<p>8.10. Išėtinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.</p>	Taip	
<p>8.11. Išėtinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.</p>	Taip	
<p>8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.</p>	Neaktualu	Todėl, kad atlyginimų ataskaita nėra skelbiama
<p>8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.</p>	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.

8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamosi mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plius kintamoji dalis) vertė.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Neaktualu	Atlyginimų ataskaita nėra skelbiama.
8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemoje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.

<p>8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	Neaktualu	Tokia atlygio sistema nėra taikoma.
<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p>	Taip	
<p>9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>		
<p>9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>		
<p>X principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąraše, atskleidimu.</p>	Taip	Informacija apie Bendrovę, nurodyta šiose rekomendacijose, atskleidžiama šiuose šaltiniuose: Bendrovės metiniame pranešime, finansinėje atskaitomybėje bei jos aiškinamajame rašte, pranešimuose apie akcijų paketų įgijimą/ netekimą, pranešimuose apie esminius įvykius skelbiant juos per biržos informacinę sistemą.

10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	Ne	Įmonė nėra patronuojanti bendrovė
10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detalčiau reglamentuojama VIII principu.	Taip	Atskleidžiama informacija apie įmonės vadovų gautą užmokestį.
10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programą ir pan.	Taip	
10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.	Taip	Informacija per centrinę reglamentuotos informacijos bazę pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis vienu metu, tokiu būdu užtikrinant vienalaikį informacijos pateikimą visiems. Be to, informaciją Bendrovė stengiasi skelbti prieš arba po biržos prekybos sesijos ir vienu metu pateikti visoms rinkoms, kuriose prekiaujama bendrovės akcijomis. Bendrovė informacijos, galinčios turėti įtakos jos akcijų kainai, neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija viešai paskelbiama per biržos informacijos sistemą.
10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintą priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	
10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	
XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas		
Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	

<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios nuostatos. Audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo bendrovės valdyba.</p>
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Taip</p>	